

Denne fil er downloadet fra
Danmarks Tekniske Kulturarv
www.tekniskkulturarv.dk

Danmarks Tekniske Kulturarv drives af DTU Bibliotek og indeholder scannede bøger og fotografier fra bibliotekets historiske samling.

Rettigheder

Du kan læse mere om, hvordan du må bruge filen, på
www.tekniskkulturarv.dk/about

Er du i tvivl om brug af værker, bøger, fotografier og tekster fra siden, er du velkommen til at sende en mail til *tekniskkulturarv@dtu.dk*

DS

667 23 (624)

172

2

667 23 (022)

IB gl

~~667 23~~

Den paa
Kundskab og Erfaring
grundede
nye
Farve=Bog,

udgiven
af
Christine Bærg.

Andet Dplag.

Kiøbenhavn, 1794.

Sælges hos J. G. Rothe, Kongl. Hof- og Universitets-Bog-
handler, i No. 8. paa Børsen, som regelmæssig Forlægger.

THE

LIBRARY

OF

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS

DEPARTMENT

OF PHYSICS

1910

CHICAGO, ILL.

LIBRARY

OF PHYSICS

Underretning

om

Farverie, grundet paa Kundskab og Erfarenhed.

Foredraget i To Bøger.

Den første Bog.

No. 1. Egte Skarlagens Farve paa Uldent.

Til 1 Pund Uldent Garn, som er spundet til
Vester, vævede eller strikkede Strømper, tager
man 2 Lod fin stødt hvid Viinsteen og en Haand-
fuld Hvedeklid. Dette rører man sammen i en vel
fortinnet Kiedel, lader det opkoge med hinanden i
3 Kander Vand, og rører det got om med en Stok.
Derpaa legger man Garnet derudi og lader det
koge en Time; derhos rører man det flittig op og
ned; derefter tager man det op og lader det hænge
Natten over, udfyller det got Dagen efter og lader
det rinde af. Dagen tilforn, førend man saaledes
affogder det uldne Garn, tager man 2 Lod Skede-
vand og 4 Lod andet reent Vand, og holder det
sammen i en Flaske. Derefter tager man et halvt
Lod Engelsk Tin, støber det ligesom smaa Hagel i
Vand, kommer derefter Tinnets i Skedevandet og

lader det staae i 24 Timer. Naar det har staaet saa længe, hælder man det Klare af, og kaster det Tykke bort; samme Dag, da man omsetter Skedevandet, tager man 2 Lod Cochenille, støder det ret fiint, sigter det igiennem en Florsigte, slaaer en halv Pot Vand derpaa, og lader det staae Natten over. Den anden Dag kommer man 6 Potter Vand i en fortinnet Kiedel, og Cochenillen dertil, koger det tilsammen, rører Skummet got fra hinanden, slaaer Skedevandet derudi, og rører det vel om. Derefter legger man Garnet derudi, og lader det koge en halv Time, og under Kogningen røres det slittig op; derefter vaskes og skylles det.

No. 2. Vil man have Couleur de Chair af den her tilbage blevene Farve;

Saa kommer man et halvt Lod hvidt Biinsteen i samme Farve, samt et halvt Lod Romersk Allun. Derefter legger man 1 Pund hvidt Garn derudi, og lader det koge en Fierdedeel Time, hvorefter man tager det op, ryster det og skyller det af. Vil man have Couleur de Prince, saa kan man endnu legge et halvt Pund Garn i samme Farve, og lade det koge saa længe, indtil man selv seer, at det har nok. Derefter lader man det blive koldt og skyller det.

No. 3. En anden Skarlagens Farve paa Uldent.

Til 1 Pund uldent Garn tag 2 Lod hvid Biinsteen, 1 Lod Romersk Allun, en god Haandsfuld Hvedeklid, kog dette op i sex Potter Vand og rører det vel om; derefter leg Garnet derudi, og lad det koge 1 Time under slittig Op- og Nedrøring. Tag det

det derpaa derudaf og hæng det op en Nat over; siden skyller man det, og lader det afsinde. Derefter tag 1 Lod Skedevand, 2 Lod andet Vand, 1 Quintin smaaskaaret Engelsk Tin, hvilket, som forhen er meldt, skal tempereres og maae staae i 24 Timer. Stød derpaa 2 Lod Cochenille fint, sigt det og kom det i en halv Pot Vand, hvorudi det maae staae Natten over. Dagen efter slaae 6 Potter Vand tilligemed det udblødte Cochenille i en Kiedel og kog det. Rør Skummet vel fra hinanden og hæld Skedevandet dertil. Derefter leg Garnet derudi, og naar det har kogt en halv Time under stittig Op- og Nedrøring, saa tag det op, lad det blive koldt, og reenskyt.

No. 4. Couleur de Rose paa Uldent.

Vil man have Couleur de Rose, saa kommer man i samme Farve 1 Lod stødt hvid Wiinsteen, 1 Lod Romersk Allun og 1 Lod Hvedeklid; lad dette koge sammen og rør det vel om; leg derefter Garnet derudi, og lad det koge 1 Time; tag det saa op, lad det blive koldt, og skyl det af. Slaae derpaa 6 Potter Vand i en Kiedel, med et halvt Lod finstødt Cochenille; dette lader man opkoge, rører det vel om, og kommer 1 Lod tempereret Skedevand dertil; derefter legger man Garnet derudi, og lader det koge en halv Time; men siden tager man det op og skyller det af, saasnart det er blevet koldt.

No. 5. Rgte Carmoisin paa Uldent.

Vil 1 Pund Garn tag 2 Lod hvid Wiinsteen, 2 Lod rød Wiinsteen, 4 Lod Romersk Allun, og 4

Hønderfulde Hvedeklid; kog det op i 8 Potter Vand og rør det vel om; leg saa Garnet derudi og lad det koge halvanden Time, og imidlertid vel omarbeides; siden tager man det deraf, hænger det en Nat over op paa en Stang, og Dagen efter udfylder det. Den samme Dag, da man koger Garnet, bløder man 2 Lod finstødt Cochenille i en halv Pot Vand, og den anden Dag holder man det i en Kiedel med 3 Kander Vand, 1 Quintin hvid og 1 Quintin rød Viinstæen, 2 Lod hvid Stivelse, 1 Quintin rød Arsenicum; dette lader man opkoge tilsammen, legger saa Garnet derudi, og lader det koge 1 Time, og imidlertid maae det got omarbeides. Derefter tager man det op, lader det blive foldt og fyller det.

No. 6. Krap-Farve paa Ulden.

Til 1 Pund Garn tag 4 Lod hvid Viinstæen, 4 Lod almindeligt Allun, og 4 Hønderfulde Hvedeklid. Kom dette i en fortinnet Kiedel med 6 Potter Vand, kog det op, og rør det vel om; leg saa Garnet derudi, og lad det koge en Time; tag det derpaa op, lad det hænge Natten over, og fyll det af om Morgen. Samme Dag da Garnet bliver kogt, leg 12 Lod fin Krap i en halv Pot Bordel og en halv Pot Oleddike; slaae Dagen efter en halv Pot Ol og halvanden Pot Vand tilsammen, samt kom den udblødede Krap dertil; lad dette blive kogheedt og rør det vel om. Leg derpaa Garnet derudi, og arbeid det got op og ned; lad det saa ligge et Nvarterstid; men saasnart Garnet er kommet i Kiedelen, maa man strax tage Ilden

Ilden bort derunder, og lade det staae saa længe, indtil det er blevet koldt; dog maae det ofte vendes om i den Tid det saaledes staaer. Men skulde det da ikke være ret rødt, saa gior man en Luud af 4 Lod grøn Potaske, blandet med en halv Pot Vand, eller og noget af samme Farve, og lader Potassen smelte derudi. Derpaa slaaer man samme op i den forrige Farve, setter det paa Gløder igien, lader det blive heedt, og legger saa Garnet derudi, men siden lader man det staae, indtil det bliver koldt igien. Men skal det være mørkebrunrødt, saa kommer man i samme Farve 2 Lod finstødt Galæble, og 4 Lod Vicriol, lader det koge op og rører det vel om; derefter legger man det røde Garn derudi, koger det næsten en Fierdedeel Time, og, naar det er mørkt nok, lader det blive koldt, og siden skyller man det reent.

No. 7. Ægte Skarlagens Farve paa Uldent.

Til 1 Pund Garn gior man en Luud af 2 Kander Vand og 2 Lod hvid Potaske. Samme setter man paa Ilden og lader det blive heedt. Derefter river man 1 Lod Orlean derudi, lader det ligeledes koge op, rører det vel om og legger Garnet derudi; derpaa tager man Klebelen af Ilden, lader det ligge derudi en Timestid, men rører det dog flittig om; siden tager man det op og skyller det af. Tag ogsaa 6 Lod Allun, 3 Kander Vand, samt 2 Hønderfulde Hvedeklid, og lad det koge op under flittig Omrøring; leg derpaa Garnet derudi og lad det koge en god Tid, men tag det siden op og hæng det op Patten over, og skyl det af

Dagen efter. Men ferend man koger Garnet, saa tage man 8 Rod ægte Fernambuk og komme samme i en Kande lunket Vand. Den anden Morgen, naar man har udskylt Garnet, saa kommer man dette i en Kiedel med 4 Kander fulde Vand, og lader det koge 1 Time; derefter tager man det af Ilden og hælder det Klare derfra i en anden Kiedel, legger saa Garnet derudi, dekker Kiedelen til, og lader det staae indtil det bliver koldt; og derpaa tager man det op og skyller det af.

No. 8. Uægte Carmoisin paa Uldent.

Bil man have uægte Carmoisin, saa bruger man ikke som forhen, en Luud, der er tillavet med Orlean, men ikkun allene Allun med Hvedeklid og 3 Kander Vand, som man lader koge en Times Tid. Derefter tager man Garnet op, og tillaver den samme Farve som til Skarlagen rødt med 8 Rod ægte Fernambuk; og om man vil have ret Carmoisin, saa slaaer man en halv Pot gammel Urin dertil; men skal det være ret mørkt, saa tager man en heel Pot.

No. 9. Brandguult paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tager man 6 Rod hvid Potasse og halvtredie Kande Vand, hvor af man g r en Luud, lader det blive heedt, river 4 Rod Orlean ganske fiint derudi, og koger det op. Derefter tager man Kiedelen af Ilden, rører det vel om, og legger Garnet der udi; lader det saa staae saa længe indtil det er koldt, og saa skyller man det.

No. 10.

No. 10. Lys Coffe-Farve paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tag 2 Lod Allum, 2 Lod rød Viinsteen og 3 Rander Band, hvorudi man, efterat det er opkogt, legger Garnet, som da maae koge en god Fierdedeel Time, derefter blive ret koldt, og saa skylles af. I Forveien leg 8 Lod guult Brasslientræ i en liden Pose tilligemed en Steen, som med 3 Lod stødt Galæble legges i Kiedelen, for at koge en halv Time, hvorefter man tager Garnet op igien, og slaaer Suppen bort. Derpaa slaaer man 3 Rander Band i Kiedelen med 4 Lod udblødet Krap og lader det blive kogheedt, da man legger det guulfarvede Garn derudi igien, som under flittig Omarbeidning maae ligeledes koge en halv Time. Derefter tager man det op, og kommer 1 eller 2 Lod Bictriol dertil, eftersom man vil have det lyst.

No. 11. Mørk Coffe-Farve paa Uldent.

Skal det være mørk Coffe-Farve, saa tag 8 Lod Krap, og gaar for Resten tilværks dermed ligesom med det forrige. Tag siden Garnet op. Kom saa 2 Lod Bictriol derudi, og røer det om; leg derpaa Garnet derudi igien, og lad det koge en Fierdedeel Time, men omarbeid og røer det flittig, indtil man tager det op, og skyl det saa af, naar det er blevet koldt.

No. 12. Castaniebruunt paa Uldent.

Vil man have Castaniebruunt, saa tager man 6 Lod Krap til Farven selv, og lader det koge en halv Time; derefter tager man Garnet op af Farven og skyller det, naar det har kogt nok og er blevet koldt.

No. 13. Citronguult paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tager man 4 Lod Allun, 2 Hænderfulde Hvedeklid og 3 Rander Vand; dette flaaer man tilsammen i en Kiedel, koger det op og rører det om. Leg Garnet herudi og lad det koge 1 Time; tag det saa op, og skyl det af, naar det er koldt. Dagen forhen legger man 1 Pund Fransk Græs i 4 Rander Vand med 3 Lod hvid Potaske, og lader det staae Natten over. Den anden Dag koger man Farven 1 Time, tager Græsset op og kaster det bort, legger saa Garnet derudi, og lader det koge en Fierdedeel Time. Skulde Garnet endda ikke være høit nok, saa lad det endnu koge en Fierdedeel Time, tag det siden op, lad det blive koldt, og skyl det af.

No. 14. Svovlguult paa Uldent.

Vil man have Svovlguult, saa legger man endnu 1 Pund Garn i den kort forhen bemeldte Farve, lader det koge en Fierdedeel eller halv Time, og skyller det siden af.

No. 15. Guldguult paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tager man 3 Lod hvid Potaske, gjør deraf en Luud med 2 Rander Vand, og lader det blive kogheedt, river saa 2 Lod Orlean ganske fint dertil, og lader det saa koge op; siden tager man Kiedelen af Ilden, rører det om, legger Garnet derudi, og lader det blive koldt, førend man skyller det af.

No. 16.

No. 16. Violet paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tager man 4 Lod Allun og 2 gode Hænderfulde Hvedeklid, lader det koge op i 6 Porter Vand, rører det om, og legger Garnet derudi, og lader det koge en god halv Time; derefter tager man det op, lader det blive koldt og skyller det. Derpaa slaar man 4 Kander Vand i en Kiedel, kommer 1 Fierdingpund brun Brasilie derudi, og lader det koge en Time; derpaa tager man Kiedelen af, hælder det Klare i en anden Kiedel, og dersom Farven er for kold, saa varmer man den op igien, og lader saa Garnet ligge saa længe der udi, indtil det er blevet koldt, saa kan det skylles af.

No. 17. Olivenfarve paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tag 2 Lod Allun, og kom det med 3 Kander Vand i en Kiedel, at koge op. Leg saa Garnet derudi, og lad det koge en halv Time; rør det vel og slittig om; naar det er skeet, saa tag det op, lad det blive koldt, og skyl det af. Kom derpaa 3 Kander Vand i Kiedelen igien, samt 4 Lod Gurkenen, 2 Lod finstødt Galable, og lad det tilsammen koge op; rør det om, leg Garnet derudi, og lad det under slittig Omvenden koge en god halv Time; indtil Farven er høi nok. Tag saa Garnet op og kom 2 Lod Vicetiol derudi. Skal det være Middel- eller Mellem-Olivenfarve, saa tag ifkun 1 Lod Vicetiol; men skal den være lys, saa tag endda et halvt Lod dertil, og rør det vel om. Leg derpaa Garnet derudi igien, og lad det koge en Fierdedeel Time; tag det saa op, lad det blive koldt, og skyl det af.

No. 18.

No. 18. Celadon-Grønt paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tag 4 Lod Spanffgrønt, støb samme, og set det i blød Natten over i en Pøgel suur Ol-Eddike. Den anden Dag tag en Kande suur Eddike og slaae den udblødte Spanffgrøn derudi, rør det sammen i en Kiedel, og lad det ikkun blive saa varmt, at man kan holde Haanden derudi. Tag saa Kiedelen af, leg Garnet derudi, lad det ligge deri 1 eller 2 Timer, vend det flittig om, og træk Garnet saa længe op og ned, indtil al Farven er tør. Tag derefter saa meget som 2 Lod Venetiansk Sæbe, skær den ganske tynd smaa, og kast den i en Kiedel med 1 eller 3 Kander Vand, men lad Vandet i Forveien fuge op; pidst da Vandet got i Kiedelen, paa det at Sæben kan ret skumme og sette god Luud; rør derpaa Garnet vel om derudi, og skyl det strax af i varmt Vand.

No. 19. Solograat paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tag 1 Lod Allun, 1 Lod rød Viinsteen, og 1 Lod fin stødt Galable; kog dette tilsammen i 3 Kander Vand, og leg Garnet derudi, at fuge en Time. Tag derefter Garnet op, kom 2 Lod Victriol deri, og leg Garnet derudi igien, rør det flittig op og ned, indtil man seer, at det er vel selvgraat. Men vil man have det mørkt, saa kom nok 2 Lod Victriol dertil, og lad det fuge en Fierdedeel Time. Derefter tager man det op og skyller det af, saasnart det er blevet foldt.

No. 20.

No. 20. Blaagraat paa Uldent.

Tag 1 Pund Garn og skyl det først lidet ud i Sæbevand; set saa en Kiedel med 3 Kander Vand paa Ilden, og kom 1 Lod bruun Brassilien: Spaan derudi, lad dette koge tilfammen en Fierdedeel Time, og kom siden saa meget som et halvt Lod Victriol derudi; rør det vel om, og vend Garnet saa længe vel omkring derudi, indtil du kan see, at det bliver saaledes som du vil have det; tag det derefter op, og skyl det af.

No. 21. Sort paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tag 2 Lod Galæble og 2 Lod gul Brassiliespaan; køg det en halv Time tilfammen i 4 Kander Vand; kom Brassiliespaanen i en Pose; leg Garnet derudi, og lad det koge 1 Time; tag siden Garnet op, leg 4 Lod bruun Brassiliespaan i samme Pose, slaae endnu en Kande Vand dertil, og lad det koge en god halv Time. Leg saa Garnet derudi igien, og lad det atter koge en Time, hvorefter man tager det op igien, og i Mangel af Engelsk Victriol tager man 12 Lod anden Victriol, men ellers almindelig 8 Lod Engelsk Victriol, som man rører vel omkring og lader koge en Time med Garnet; men i Forveien legger man 2 Lod Spanskegrønt i lidet Vand, og naar Garnet har kogt nok, saa tager man det op, og kommer det i Blod satte Spanskegrønt derudi, rører det vel om, og lader Garnet atter koge en halv Time ganske jevnt derudi, men det maae under Kogningen vendes flittig omkring.
Eidem

Siden tager man det op, og naar det er blevet koldt, saa skyller man det af.

No. 22. Kirsebærred Farve paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tag 4 Lod Allun, kom det i en Kiedel med 3 Kander Vand, en Haandsfuld Hvedeklid, og lad det koge tilsammen. Derefter leg Garnet derudi og lad det koge en Time; tag det saa op og lad det blive koldt, og skyl det af. Tag derpaa 8 Lod Vicriol og Fernambuk, som man Dagen tilforn har udblødt i varmt Vand, kom det med 3 Kander Vand i Kiedelen, og lad det koge endnu en Time; hæld derefter det Klare af i en anden Kiedel, leg Garnet derudi, men vend det flittig om, og lad det staae indtil det bliver koldt; staae saa 3 Kander reent Vand i Kiedelen, kom 4 Lod bruun Brassilie dertil, og lad det koge en Fierdedeel Time, tag saa Kiedelen af Ilden og skyl Garnet 1 eller 2 Gange op og ned derudi; men skal det være mørkt, saa tag ikke mere end 2 Lod bruun Brassilie-Træe, og skyl Garnet derefter af.

No. 23. Blaa Farve paa Uldent.

Tag et Ege-Kar eller en Steenkrukke paa 8 Kander, hvorudi der ikke har været noget Salt, og kom Urin derudi, som maae være et halvt Aar gammel; stød Indigo ganske smaa, blød den i 14 Dage i en Skaal, og sie den siden igiennem en fin Sigte i et Ege-Kar; men kom den derefter i en Kiedel; lad det ikkun blive saa varmt, at man
kan

kan holde Haanden derudi, og røer det flittig om; efterat det er blevet saa varmt, saa maae det slaaes i det samme Kar igien, og det Garn legges deri, som man vil have mørkeblaat. Man maae stedse vende det omkring, og lade det staae saa længe, indtil det bliver mørkt nok; derefter tager man det op, og skyller det i Urinen igien. Urinen slaaer man siden op i samme Farve, og affskyller saa Garnet strax i reent Vand.

No. 24. Bleumourant paa Uldent.

Vil man have det Bleumourant eller Perles farvet, saa gaaer man paa samme Maade til værks, undtagen at man ikke lader det ligge længer i Farven, end til man seer, at det er farvet nok; derpaa tager man det strax op.

No. 25. Tre Slags grøn Farve paa Uldent.

Vil man have Mørkegrønt, Mellemgrønt eller Søegrønt, saa maae man først afføge Garnet i 3 Kander Vand med 4 Lod Allun og 2 Hænder fulde Hvedeklid. Naar det har kogt 1 Time, saa tager man Garnet op, skyller det af, og hænger det op Ratten over. Den samme Dag, da man koger Garnet, tager man 1 Pund Schorda (formodentlig Waid), 2 Lod Kalk og 2 Lod graa Potaske, kommer det tilsammen i en Kiedel, og legger paa Waiden enten Stofke eller en Steen, at det ikke skal give sig op i Beiret. Derpaa slaaer man 4 Kander Vand derpaa, og den anden Dag lader man det koge 1 Time; derefter tager man Græsset op

op og legger saa meget derudi igien, som man vil have Farven mellemgrøn til. Men samme maae ogsaa først affoges i Allun, og lad det siden ligesledes koge halvanden Time; derpaa tager man det op igien, og legger det Garn derudi, som man vil have Svovelgult, og lader det koge en Fierdedeel Time; derefter tager man det op, og skyller det altsammen reent af. Vil man have at det skal falde i det grønne, saa opvarmer man den forhen beskrevne blaa Farve, legger det gule Garn altsammen derudi, og lader det ligge saa længe indtil man seer, at det bliver saaledes som man vil have det. Thi jo længer det ligger, jo mørkere bliver det. Derefter skyller man det ligeledes ud som det blaa farvede. Disse 3 grønne Farver kan man og giøre til Olivenfarve, naar man tager Galæble og Vietriol dertil, som er beskrevet ved den forrige Olivenfarve.

No. 26. Blaat at farve.

Først tager man Bordøl og brunt Brassilie-Træ og koger det tilsammen; derefter tager man det af Ilden og sier det igiennem en Sigte. Naar dette er skeet, saa kog Potaske og Salmiak i lidet Bordøl for sig selv allene, og skød det ud, som skal farves i Brassilie og Öl. Derefter slaar man den kogte Farve tilsammen og setter Karret paa Ilden. Naar man vil have grøn Farve, saa tager man halvanden Pot Vand til 2 Lod Gurkemez, koger det for sig selv i lidet Vand, og sier det andet med Farven igiennem en Sigte, saa bliver det grønt.

No. 27.

No. 27. Nu følger, hvorledes man kan give
Silke allehaande Farver, saa og gjøre
rød Silke hvid.

Man dypper Silket i varmt Vand, bestrøger
det med Benedickt Sæbe, stopper det i en hvid
Pose, og legger samme i en Kiedel med Vand, at
koge i 2 Timer; derefter tager man det ud og
skyller det reent. Tag siden 2 fine hvide Muller
eller Stokke, hæng Silket derpaa, træk samme vel
ud, lad det blive tørt, vind det saa paa begge
Stokkene haardt sammen som en Steen, og lad
det ligge saaledes sammenrullet Natten over.
Derefter kan man farve det, ligesom man vil
have det.

No. 28. At trække Farven af Silketoi.

Har man alle Slags Silketoi eller Klæder,
det maae være carmoisin, guult, brunt, eller gyl-
denguult, saa setter man en Kiedel med Vand paa
Ilden, og lader det blive kogheedt; derefter kaster
man grøn Sæbe derudi, legger saa Tøiet deri, og
lader det koge saa længe, indtil Farven bliver bleg;
derpaa skyller man det reent. Vil man siden have
en anden Farve derpaa igien, saa gjør man det paa
følgende Maade.

No. 29. Silketoi at farve rødt.

Sæt en Kiedel med 2 Kander Vand paa Il-
den, og kom 8 Lod Allum derudi, at det smelter.
Tag derpaa Kiedelen af Ilden, leg Silketoiet deri,
og lad det staae deri Natten over, men vend det
een eller to gange om. Samme Dag, da man
leg-

legger det i Allun, saa legger man og 8 Lod ægte Fernambuk, paa 1 Pund Tøi beregnet, i 3 Kan-
der varmt Vand; den anden Dag legger man
samme i en Pose med en Steen udi, paa det at
Posen kan blive liggende paa Bunden af Kiedelen,
da man derpaa sætter Kiedelen paa Jlden, og lader
det koge en Time; løst derefter Kiedelen af, tag
Posen op, og leg Silketøiet derudi, som man da
lader ligge, indtil det er blevet koldt; men imidler-
tid arbejder man det vel om, og skyller det, efterat
det er blevet koldt.

No. 30. Rosenrødt paa Silke.

Vil man have Silketøi rosenrødt, saa koger
man samme først i Allun, som forhen er meldt;
derefter legger man Posen med Fernambuk i Kie-
delen igien, og lader det koge endnu en halv Time.
Siden løfter man Kiedelen af Jlden, tager Po-
sen op, og legger Silketøiet derudi, og lader det
saa blive liggende saa længe, indtil det er blevet
koldt og rosenrødt, da man tager det op og skyl-
ler det.

No. 31. Carmoisin paa Silke.

Men vil man have det carmoisindrødt, saa
gør man en Luud af hvid Potaske. Samme
flaer man i Farven, og opvarmer Farven igien.
Derefter legger man det rødfarvede Tøi derudi;
men dette maae skee i en Hast, paa det at Tøiet
ikke skal blive plettet. Naar det saa er blevet
koldt, saa skyller man det.

No. 32.

No. 32. Ponceaursødt paa Silke.

Til 1 Pund Silketøi tag 6 Lod Potaske, kom samme i en Kiedel med 2 Kander Vand, og naaer det er varmt, saa riv 4 Lod Orlean derudi og lad det net op faae et Opkog; tag derefter Kiedelen af Ilden og leg Tøiet derudi; men vend det flittig om, og lad det ligge saa længe derudi, indtil det bliver koldt. Tag det saa op, skyl det af, og lad det tørres. Tag siden 8 Lod Allun, og lad det smelte i 2 Kander Vand paa Ilden; løst derefter Kiedelen af Ilden og leg det guldfarvede Tøi derudi. Den anden Dag efter tag det op, skyl det af, og kog det igien med 8 Lod ægte Fernambuk og 3 Kander Vand i en heel Time. Tag derpaa Posen op, hvorudi Fernambukken ligger, og leg Tøiet derudi, men arbeid det flittig om, indtil man selv seer, at det er hvi Ponceau nok. Men skulde det ikke blive saa hvi, saa lad det ligge saa længe, indtil det bliver koldt, da man siden skyller det ud.

No. 33. Krap-Farve paa Silke.

Til 1 Pund Silketøi smelt 4 Lod Allun i 3 Kander Vand paa Ilden, løst derefter Kiedelen af Ilden, og lad Silketøiet ligge derudi Natten over; men Dagen efter skyller man det ud. Samme Dag da man smelter Allunet, legger man halvo andet Pund Krap i en halv Pot Ol- eller Wiins Eddike og 1 Kande suurt Lyndel, som man lader staae Natten over. Den anden Dag slaaer man endnu 2 Kander Lyndel eller reent Vand dertil, og lader det blive ganske kogheedt i Kiedelen; der-

efter fier man det igiennem en Sigte i en anden Kiedel, og lader det atter blive heedt; derpaa legger man Silketøiet derudi, og arbejder det flittig om; men skulde det endda ikke blive rødt nok, men faae en Teglssteens Farve, saa givr man en Lund af hvid Potaske, og slaaer samme op i Farven, og naar saa Farven er opvarmet igien, saa legger man Tøiet nok engang derudi, og lader det staae til det bliver koldt, da man derefter udskyller det.

No. 34. Kaffe-Farve paa Silke.

Givr først en Lund af 6 Lod Potaske og 2 Kander Vand og 4 Lod Orlean, og lad det net op faae et Opkog; leg derpaa Silketøiet derudi og rør det flittig op. Tag derefter Kiedelen af Ilden og lad det staae, indtil det bliver koldt; tag saa Tøiet op og skyl det af. Vil man have det Pommerants-farvet, saa kan man lade det blive, som det da er; men skal det være lys Kaffebrunt, saa legger man nok engang saa meget Krap i Farven, saaledes som det er beskrevet ved den røde Krap-Farve; ikkun at man, naar det har ligget nok i Krap-Farven, kommer 2 Lod Galæble og 1 Lod Victriol i Farven, lader det blive kogheedt, legger saa Tøiet derudi, og omarbejder det vel. Derefter tager man det op, og skyller det af. Vil man have det mørkebrunt, saa kommer man 4 Lod Victriol derudi, og lader Tøiet koge en liden Fierdedeel Time, saa bliver det mørkebrunt.

No. 35. Violet paa Silke.

Sæt 1 Pund Silketoi med 3 Kander Vand og 8 Lod Allun paa Ilden; tag derefter Kiedelen af

af Ilden, og leg Tøiet derudi; lad det staae Natten over og skyl det af Dagen efter. Tag, den samme Dag, da det bliver skilt, 8 Lod bruun Brasilie og 4 Kander Vand. Men vil man have Tøiet rødt violet, saa tager man 4 Lod bruun og 4 Lod Vicriol-Fernambuk dertil, som maae koge en god Time. Derefter tager man det af Ilden, og legger Silketøiet derudi; og da maae det, efterat det er blevet skilt, blive vel omarbeidet, indtil det bliver koldt, og derefter skylles igien.

No. 36. Citrongult paa Silke.

Til 1 Pund Silke tag 2 Lod hvid Viinsteen og 4 Lod Allun, og smelt det i 3 Kander Vand paa Ilden; løst det derpaa af, og lad det staae Natten over; derefter skyller man det af. Samme Dag, da man legger Tøiet i Viinstenen, saa legger man 1 Pund Fransk Græs eller Wan i 4 Kander Vand, og Dagen efter lader man det koge en Time. Derpaa tager man Kiedelen af Ilden, tager Græsset op, legger Silketøiet derudi, rører det en Fierdedeel Time vel om, og derpaa tager man det op. Siden smelter man 4 Lod Potasse i en Pægel Vand, som man staaer op i samme gule Farve, hvorudi man atter legger Tøiet, og omrører det flittig, indtil det bliver saaledes som man vil have det. Derefter affskylles det.

No. 37. Papegongrønt paa Silke.

Til 1 Pund Silketoi tag 4 Lod Spanskgønt, stød det smaat, og lad det staae i blød Natten over i en Kande god Viin-Eddike. Den anden Dag

tørre man det næst tilforn beskrevne gule Tei, og legger det en halv Time i denne Farve; derefter tager man det op og tørre det. Siden sætter man en Kiedel med Vand paa Ilden, skierer 2 Lod Benedikt Sæbe derudi, lader det koge op, men slaaer med en Quast derudi, og rører det om, saa at det skummer got. Derefter tager man det af Ilden, og skyller Teiet paa det hastigste i dette Sæbevand, hvorefter det atter maa skylles reent i ferskt Vand.

No. 38. Oliven-Farve paa Silke.

Til 1 Pund Silketoi tag 8 Lod Allum og smelt det i 4 Kander Vand paa Ilden; leg derefter Silketoiet Matten over derudi, og skyl det af Dagen efter. Sæt derpaa 3 Kander Bordel eller reent Vand paa Ilden, hvorudi man kommer 9 Lod Gurkemen, og lader det opkoge under stittig Omrøreh; derefter legger man Teiet derudi, og arbejder det ganske hurtig om. Men skal det være noget mørkere, saa lader man det ligge lidet i Farven, derefter tager man det op, lader det blive koldt, og skyller det.

No. 39. Couleur de Rose paa Silke.

Til 1 Pund Silketoi tag 4 Pund Safflor eller nægte Saffran, kom det i en Pose, og lad det ligge i 2 Dage i koldt Vand; tryk derefter Posen saa længe, indtil Vandet kommer ret klart derudaf. Gør derpaa en Ludd af 8 Lod Potaske og halvanden Kande Vand, tag Saffloret ud af Posen, pluk samme ganske smaat i en reen fortinnet Kiedel, slaae Luden derpaa, og lad det staae tildekket i 2 Timer.

Timer. Arbeid og tryk Saffloren vel ud med Hænderne i Kiedelen og kast den siden bort. Leg saa Tøiet derudi, vend det flittig om, og tag det derpaa op igien. Slaae saa en Pægel Citronsafft derudi, røer det vel om, og leg Tøiet atter deri, men da maae det for alting flittig vendes om, at det ikke skal blive plettet; lad det saa ligge i 4 Timer, men vend det i det mindste hver halv Time; tag siden Tøiet op, og skyl det af i ferskt Vand.

No. 40. Couleur de Chaire paa Silketøi.

Bil man have Silketøiet Couleur de Chair, saa legger man det i samme Farve, efterat det første Tøi er taget der op af, og vender det flittig om.

No. 41. Couleur de Prince paa Silketøi.

Naar det sidste Tøi er taget op af Farven, saa leg atter hvidt Silketøi derudi, saa bliver det Couleur de Prince.

No. 42. Sort Farve paa Silketøi.

Først slaar man en Spand fuld Vand i en Kiedel, og kommer derudi et Fierdingpund fin stødt Valæble, et Fierdingpund Krap, 4 Lod Elebark, 1 Pund Jernfilspaan, 8 Lod Spiesglas eller Antimonium, 1 Pund Schmack, 2 Pund Dregalde, 4 Lod Gummidragant, og lader det koge en god Time. Derefter slaar man i Kiedelen 1 Spand fuld Bygvand, som Bryggerne pleier at slaae af fra Maltet, og lader det endnu koge sagte en Time. Derefter legger man Silketøiet

derudi, og lader det ligeledes koge en Time; derpaa tager man det op, fylder det i en halv Spand Vand, legger det i Farven igien, og lader Tøiet koge nok engang. Farven lader man endda koge en Time, hvorefter man tager Tøiet op, og lader det tørres. Gør derpaa en Luud af Virkeaske og 8 Lod Potaske og 4 Kander Vand; fyl Tøiet af herudi med al Magt, og derefter i reent Vand igien, hvorpaa man lader det tørres. Siden tager man atter lidet af den forrige sorte Farve, og kommer derudi 4 Lod ganske fint Spiesglas, 4 Lod Huusblas, som først maae smaafteres og koges en Tid lang i en halv Pot Vand. Alt dette slaar man op i den sorte Farve, og lader det koge tilsammen en halv Time; derefter løfter man Kiedelen af Ilden, lader Farven affkøles lidet, og legger saa det tørrede Silketøi derudi, at det bliver ganske vaadt. Derefter tager man det op og hænger det op at tørres, og saa er det færdigt.

No. 43. Nok en sort Farve paa Silketøi.

Først sætter man gammel Urin i en Kiedel paa Ilden, og lader samme opkoge, tager den saa af Ilden, og afhælder det Klare, derefter tager man 4 Kander deraf og slaar i Kiedelen, tilligemed 8 Lod rød Viinsteen, og lader det anden gang koge en halv Time, hvorpaa man tager Tøiet op og slaar Urinen bort. Tag derefter igien saa meget som 4 Kander reent Vand og dertil 8 Lod brunn Brasilietræ i Kiedelen, og lad det koge en Time; men tag det saa op, og kom 6 Lod Vitriol igien tillige med Tøiet i Kiedelen, og lad det koge sagte
en

en halv Time; tag saa Tøiet paa nye op, og kom 2 Rod Spanfgrøn derudi; rør det flittig om og lad Tøiet ligge saa længe derudi, indtil det er blevet koldt; men Tøiet maae i Forveien have ligget en Nat i blød i Galæblevand, naar samme er blevet optaget af den opfogte Urin og Biinsteen; dette Galæblevand maae tillaves af 1 Kande Vand og 4 Rod Galæble, som maae koge saa længe indtil der er ifkun igien omtrent en halv Pot, hvortil man siden slaar 2 Kander Vand, lader det koge op igien, og legger Tøiet derudi, og lader det blive liggende deri Natten over; men Dagen efter legger man det i Brassiliefarven.

No. 44. Sort, blaa og grøn Farve at trække ud.

Til 1 Pund Silketøi, som er sort, koger man 2 Kander Vand op; derefter slaar man et halvt Pund friskt tempereret Skedevand derudi, rører det vel om, og legger Tøiet derudi, som da maae flittig omvendes, og saa lader man det koge saa længe indtil det bliver brunt; derpaa tager man det af Kiedelen, legger det i koldt Vand, fkyller det og tørrer det. Naar dette er skeet paa den Maade, saa kan man sætte en Farve derpaa, hvilken man selv vil, enten brunn, Kaffebrunn, Oliven, eller Mørkebrunn. Er Silketøiet blumerrant, saa tager man ligesaa meget Skedevand som til sort; men er det mørkeblaat eller grønt, saa tager man 1 Pund Skedevand; og herpaa kan man siden sætte nye Farver, saasom Ponceau og Citrongult; men i Forveien maae det, ligesaa vel som andet Silketøi, ligge i Allunvand.

No. 45. Hvorledes man skal vaske smudsigt Silketoi.

Først tager man reent Vand og dykker Tøiet derudi. Derefter bestrøger man det paa den vrangge Side med hvid Honning, og paa den smudsige Side tykt med grøn Sæbe. Derefter vinder man det fast paa en Rullestok, ruller og overgyder det saa længe med varmt Vand, indtil Sæben og Smudsigheden gaaer derud af, og Vandet udkommer klart. Naar dette er skeet, saa gjør man Gummivand med en Dregalde, samt saa meget som fire Eggehvider, og slaaer det tilsammen med hinanden, indtil det skummer ligesom Sæbe. Derefter koger man 2 Lod Gummi-Drabant og 2 Lod Huusblas tilsammen, og sier det igiennem en Sigte i Gummivandet, dykker Tøiet derudi, at det bliver ganske vaadt, siden lader man det blive halvtørt, legger det imellem to store rene Klæder, og ruller det, indtil det bliver ganske tørt. Naar man har farvet gammelt og nyt Silketoi, og vil give det Glands, saa kommer man 4 Lod ganske smaa skaaret Huusblas og 4 Lod Gummidragant i en Pøgel Vand. Dagen efter slaaer man nok en halv Pot dertil, og lader det koge ganske sagte en kort Tid, at det ikke koger over. Derefter tager man det af Ilden, sier det igiennem et Klæde, og slaaer en halv Pøgel Brændeviin dertil, at det bliver ligesom Stivelsvand, derpaa legger man Tøiet paa et Bord, den rette Side vendt ned ad, og stryger med en Svamp Gummivandet ind i Tøiet, indtil det er blevet vaadt heelt igiennem og overalt. Derefter gjør man Svampen reen, stryger

ger Tøiet med samme igien, saa at Gummibandet kommer ret ud. Derefter river man Tøiet med en god og reen Pap, indtil det bliver ganske tørt.

Nu følger alle Slags Farver paa Linnet eller Hørgarn.

No. 46. Rødt paa Linnet.

Til 1 Pund Garn eller Linnet tager man 4 Lod Allun, som man kommer i 2 Kander Vand og smelter paa Ilden; derefter tager man det af, legger Garnet derudi, lader det ligge Natten over, og Dagen efter hænger man det op at tørres. Samme Dag, da man legger Garnet i Allun, kommer man 8 Lod almindelig Fernambuk i 3 Kander Vand, og koger det derefter 1 Time. Siden affier man Farven fra Spaanerne, legger Garnet derudi, arbejder det flittig om, og lader det ligge saa længe indtil det er blevet ganske rødt nok. Men skulde det ikke være mørkt nok, saa lader man det staae, indtil det bliver koldt. Det bliver derefter ikke skylt, men man lader det tørres saaledes som det er.

No. 47. Lysrødt paa Linnet.

Skal samme være lysrødt, saa gjør man en Pund af 4 Lod graa Potaske og 2 Kander Vand, tag et halv Lod Orlean dertil, og lad det blive kogheedt. Derefter tager man Kiedelen af Ilden, legger Garnet eller Linnet derudi, og vender det om, indtil det bliver saa guult som Erter; derefter skyller man det reent, lader det tørres, og laver
atter

atter et Allunvand dertil paa samme Maade, som det forrige er beskrevet; derudi legger man Tøiet og lader det derefter tørres igien; siden koger man 8 Lod Fernambuk i 3 Kander Vand, ligesom det forrige, hvorudi man legger Garnet eller Linnedet, indtil det bliver saaledes, som man vil have det, og lader det derefter tørres.

No. 48. Citronguult paa Linnedet.

Til 1 Pund Garn eller Linnedet, tager man 4 Lod Gurkemen, og bløder samme en Nat i en halv Pot suur Eddike; den anden Dag hælder man Eddiken med 2 Kander Ol i en Kiedel og lader det blive heedt; derefter slaar man det af Kiedelen i en Spand, legger Garnet eller Linnedet derudi, arbejder det flittig om, og lader det ligge derudi i 2 Dage; den tredie Dag tager man det op og terrer det.

No. 49. En anden guul Farve paa Linnedet.

Til 1 Pund Garn gjør man Allunvand af 4 Lod Allun og 2 Kander Vand, og lader det smelte paa Ilden. Derefter tager man Kiedelen af, legger Garnet derudi, og lader det staae Natten over; siden tager man det op, og terrer det. Samme Dag, da man har lagt Garnet i Allun, saa bløder man 1 Pund Wau (fransk Græs) i 3 Kander Vand, samt 2 Lod graa og 1 Lod hvid Potaske; den anden Dag koger man det 1 Time. Siden tager man Wauen op, og legger Garnet derudi, og lader det under flittig Omarbeidning koge en halv Time; derefter tager man det op, skyller og terrer det.

No. 50.

No. 50. Grøn Farve paa Linnen.

Vil man have Garnet grønt, saa koges man 4 Lod bruun Brassilie en halv Time i 5 Potter Vand, hvorefter man tager det af, og hælder det Klare i en anden Kiedel; deri kommer man 1 Lod Spanstgrønt, rører det om, og lader det ligge saa længe indtil det er koldt. Derefter tager man det op, skyl-
ler det reent og tørrer det. Skulde det da ikke være mørkt nok, saa opvarmer man Farven nok engang, legger Garnet derudi igien, og lader det ligge til det bliver koldt, siden tørrer man det; saa har det sin Rigtighed.

No. 51. Sort Farve paa Linnen.

Først lader man en Kande Egeespaaner og en Spand Vand koge i en Kiedel 2 eller 3 Timer; derefter tager man Spaanen op, legger Garnet derudi og lader det koge; men Vandet deraf hæl-
der man fra i et Egekar. Derefter lader man 2 Kander smaa stødt Ellebark ligeledes koge 2 Timer med en Spand Vand i Kiedelen; hvorpaa man løfter Kiedelen af, hælder Vandet vel fra, og kommer 2 Pund Vicriol i samme, som maae got omrøres. Herudi legger man nu det linnede Garn, og lader det koge 1 Time; derefter tager man det op, og lader det tørres; siden legger man det igien i det forrige Egevand, og naar det atter er tørt, saa legger man det i den anden Farve. Det linnede Garn maae legges vekselsviis, snart i den eene og snart i den anden Farve, saa længe indtil det bliver sort nok; men det maae først hver gang

gang tørres igien. Vil man have det graat eller skimlet, saa legger man Tøiet ifkun een eller to gange i bemeldte Farve.

No. 52. Brunn Farve paa Linnet.

Vil man have det linnede Garn ganske maadelbruunt, saa gier man en Lund af 6 Lod Potaske og 2 Kander Vand, hvorudi man river 4 Lod Orlean, men skal det være lyst, saa tager man 3 Lod Potaske og 2 Lod Orlean. Derefter legger man Garnet eller Linnedet, som først er farvet graat, i Orlean Farven, og lader det ligge saa længe derudi, indtil det er bruunt nok. Men det maae flittig omarbeides.

No. 53. Rødbruunt paa Linnet.

Vil man have det rødbruunt, saa lader man først Linnedet tørres, og koger 4 Lod brunn Brasillie med 2 Kander Vand en halv Time; derefter tager man det af, og kommer 1 eller 2 Lod Allun derudi, rører det vel om, og legger Tøiet derudi igien, arbeider det hurtig omkring, og lader det ligge saa længe indtil det bliver koldt; derpaa tager man det op.

No. 54. Couleur de Rose paa Linnet.

Til 1 Pund Linnet tager man 1 Pund Saf-
flor eller vægte Saffran i en Pung, som man lader ligge Natten over i Vand. Dagen efter vrir og knyster man Pungen saa længe, indtil Vandet kommer klart udaf den. Derefter gier man en Lund af 4 Lod Potaske og 1 Kande Vand, plukker
Saf-

Saffloren i en vel fortinnet Kiedel, flaaer Potaskeluden derpaa, og lader Saffloren ligge derudi 1 eller 2 Timer. Derefter trykker man Saffraanen got ud med Hænderne, og legger Linnedet derudi, som maae ligge deri en god Time; derpaa tager man Tøiet op, flaaer en halv Pøgel god Wiin-Eddike i Kiedelen, og rører det got om; saa legger man Tøiet deri igien, og vender det flittig om. Skulde det blive for bleegt, og Eddiken ikke være tilstrækkelig, saa flaaer man endnu en Pøgel rundt omkring Tøiet, da man derpaa strax maae vende det om paa den anden Side, bearbejde det got, samt trykke det vel ned i Farven, og derefter lade det ligge 3 Timer deri; imidlertid maae man hver halv Time tage det op, og derefter skylle det af, men hverken lade det tørres i Solen, Rusten eller i et varmt Kammer, men i et tilluft Bærelse.

No. 55. Couleur de Chair paa Linnenet.

Bil man have Couleur de Chair, saa legger man det Hvide i forbemeldte Farve, naar det først er optaget, og lader det ligge saa længe, indtil det bliver guult.

No. 56. Hvorledes man skal gjøre Lerret glindsende.

Først koger man en Suppe af rød Fernambuk og rører grov hvid Stivelse derudi, hvilken man koger ligesom anden Stivelse. Derefter legger man Lerredet paa et Bord, og stryger Stivelsen saa længe derpaa med en Børste, indtil det er blevet vaadt nok, derefter lader man det tørres. Siden

den ruller man det paa en stor Rulle saa længe indtil det har Glands nok. Saaledes maae man bære sig ad med alt Lerret, undtagen at man til andre Farver ikke maae tage andet, end Stivelse og Vand. Men skal det være stivt Lerret, saa bestrynger man det med Liim.

No. 57. Tiære-Pletter at aftage.

Vil man aftage Tiære-Pletter, saa maae man først smøre Smør paa samme, og lade dem ligge 1 eller 2 Timer. Derefter tager man varmt Vand og det Gule eller Blommen af et Eg, og river og gnier det saa længe, indtil Varet skummer som Sæbe; derefter skylles man det af i reent Vand.

No. 58. Fedt-Pletter at aftage.

Har man Fedt-Pletter, saa bruner man et Stykke Allun og omtrent 2 Lod hvid Stivelse. Er det farvet Læi, saa rører man dette i Vand som en Deig; men er det hvidt, graat eller sølvgraat, saa stryger man Brændeviin paa Pletten af Læiet, og holder det over Ilden, indtil det bliver tørt, da man derpaa gnier det af, saa bliver Læiet got og hvidt.

No. 59. Alle Slags Fedt-Pletter at tage af krympet Klæde.

Først gior man en kold Lund, hvilken man, naar Pletterne skal tages af, almindelig gior varm og stryger paa Pletterne, da man derefter river dem med Benedisk Sæbe, og siden børster Klædet af med en Klædebørste efter Lunden, og lader det tørres.

Fedt

Fedt-Pletter at tage af ukrummet Klæde.

Ukrummet Klæde bliver Pletterne saaledes aftagne: Man lader dryppe *Terpentin-Spiritus* paa Pletten, og derefter lader man ofte dryppe Brøndvand paa samme Maade paa Klædet, efter som Pletten er stor til. Derpaa gnier man den med *Benedict Sæbe*, hvorefter man udbørster Vandet, og lader det tørres langsomt en Dag eller flere i en Stue.

No. 60. At gjøre blaa Dvejk.

Man lader *Brassilie* staae i blod en Nat over i *Urein*. Derefter tager man det Klareste deraf, og river *Perredet* derudi. Siden vrir man *Perredet* af, strøer stødt *Spanfgrønt* tyndt derover, medens det endnu er fugtigt, og river det imellem Hænderne; derefter skyller man det ud i reent Vand, tørrer det igien og river det atter, saa er det færdigt.

No. 61. At trykke med Guld.

Man koger først en halv *Pot Vin-Olie* i en *Potte*; derefter legger man et Stykke *Suurebrød* og et lidet Stykke *Fidlsrod* i Olien, og lader det koge en Time. I samme *Potte* kommer man et *Fingerbøl* fuldt af *Umbra*, 1 dito *Spanfgrønt*, 1 dito *Harpir*, 1 dito *hvid Stivelse*, 1 dito *Bor*, 2 dito *Solbergløb*, og 1 dito *hvid Fiskelever*, hvilket man lader koge saa længe, indtil det bliver saa sejt, at man kan trekke det som en Rem; saa kan man trykke dermed.

No. 62. At sette en smuk høirod Farve
paa Uldent.

Til 22 Lod Garn tager man 1 Lod Cochenille, en ottendeel af en Pægel Skedevand, 4 Lod Stivelse, halvandet Lod raspet Engelsk Tin. Afstenen førend man tænker at farve, blander man Skedevandet med to gange saa meget ferst eller rindende Vand, og derefter, naar dette er skeet, kommer man Tinnets derudi, og rører det ofte om med en heel Pennesfæder; dette slaaer man og blander sammen i en Glasflaske; og den anden Dag, naar man vil farve, saa beitses Garnet paa denne Maade: Man slaaer 2 Kander Vand i en Kiedel, og i det at det koger op, saa slaaer man Halvparten af Skedevandet, og Halvparten af Viinstenen (efterat den først er stødt vel fiin som Meel) og Halvparten af Stivelsen derudi, som maae koge en god Fierdedeel Time, men under Kogningen stamper og vender man det om i Kiedelen. Derefter tager man det op, at det kan blive affølet, skyller det ret godt ud i Vand, og vrir det saa sterkt af som man kan. Derefter legger man det i et reent Klæde og vrir Vandet saa reent ud, som mueligt. Imidlertid koger man i samme Vand 11 Lod Garn ligesaa længe, og handterer det paa samme Maade, som det forrige. Derpaa skurer man Kiedelen vel reent igien, og setter den med ligesaa meget Vand paa Ilden som første gang. Naar det koger op, saa slaaer man Resten af alle Slags, samt Farven op i Kiedelen. Naar dette har kogt lidt, saa legger man Garnet derudi (som man først har beitsset) og lader det koge en halv Time; men i det at
det

det koger, rører og vender man det vel om. Der-
 efter tager man det op, koler og skyller det af det
 beste man kan. Det sidste beitsede Garn koger
 man ligesaa længe, og handterer det paa samme
 Maade som det forrige. Naar det er taget op,
 saa legger man atter 6 Lod Garn derudi, som ikke
 er beitset, hvilket, efterat det er kogt, maae hand-
 teres ligesom det forrige.

No. 63. Anmærkninger, som maae iagttas-
 ges ved Farveriet.

1) Det Engelske Tin maae ikke legges i
 Skedebandet, førend samme er blandet med
 Vand.

2) Til hele Farveriet maae intet andet Vand
 tages eller bruges, end ferskt Vand eller Flod-
 Vand.

3) Meget mindre maae man bruge andre
 Kiedeler dertil, end Messing- eller Kobberkiedler,
 men ingen fortinne; undtagen til ægte Farver,
 som sees i Beskrivelsen.

4) Farverne kan og settes i blod Astenen
 forhen, efterat de først ere stødte saa fine som
 Meel.

Ende paa den første Bog.

Den anden Bog.

No. 1. Rgte Ponceau at farve paa uldent Garn.

Til 1 Pund Uldgarn tager man 2 Lod fin stødt hvid Viinsteen, kommer samme med en Haandfuld Hvedeklid i en velfortinnet Kiedel, og slaaer 4 Rander ferskt Vand derpaa, setter det paa Ilden, skummer og rører det vel om; derpaa legger man Garnet derudi, og lader det koge en Time, da man imidlertid vender det flittig om, tager det op, og hænger det op Ratten over, og derefter skyller det. Den Dag, da man saaledes har beitsset Garnet, slaaer man i en Flaske 2 Lod Skedevand, 4 Lod reent ferskt Vand, derefter smelter man et halvt Lod Engelsk Tin, gjør det som smaa Hagel, kommer det i Flasken, propper og binder den tæt til, og lader det staae i 24 Timer. Samme Dag, da man forsætter Skedevandet, støder man 2 Lod Cochenille ret fint, kommer det i en Steenskaal, slaaer en Pøgel Vand derpaa, og lader det staae Ratten over. Den anden Dag setter man Kiedelen paa Ilden, hvori Garnet forhen er blevet kogt, kommer 4 Rander Vand, samt det ublodte Cochenille dertil, lader det koge op, og rører det rundt om. Derefter slaaer man det klare af Skedevandet i Kiedelen, rører det om, legger det beitsede Garn derudi, og lader det koge en halv Time;

Time; men det maae flittig vendes om, indtil Vandet bliver klart, da man tager det op, lader det blive koldt, og skyller det saa af.

No. 2. Skarlagens Farve paa Uldent.

Vil man have Skarlagens Farve, saa tager man samme Beitsning, og kommer 1 Lod reent Allun dertil; derefter tager man 3 Lod Cochenille, og saa meget Skedevand, som er beskrevet ved ovenmeldte Farve, og koger det paa samme Maade som Ponceau-Farven, saa er det færdigt.

No. 3. Couleur de Rose, de Chair, de Prince.

Dette Garn beitses man i samme Beitsning, og koger det paa den Maade som tilforn, alt efter som man vil have det bleegt til. Herudi legger man først et Stykke, som bliver farvet Couleur de Rose, siden et Stykke, der skal farves som Couleur de Chair, og saa fremdeles.

No. 4. Egte Carmoisin paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tager man 2 Lod rød Viinsteen, 2 Lod hvid Viinsteen, 4 Lod Rhinsk Allun, 3 Hænder fulde Hvedeklid, og 5 Kander Vand; dette slaaer man tilsammen i en fortinnet Kiedel, koger det op, rører det om, og skummer det. Derefter legger man Garnet derudi og koger det halvanden Time, tager det saa op, og hænger det op paa Ratten over indeil anden Dagen, og da skyller man det af. Samme Dag tager man 3 Lod Cochenille, støder det fint og bløder det i en Pægel Vand; den følgende Dag slaaer man det blødte

Cochenille med 4 Rander Vand i Kiedelen, 1 Qvintin rød Viinsteen, 2 Lod hvid Stivelse, 1 Qvintin hvid Viinsteen, 1 Qvintin reen Arsenicum; alt dette lader man koge op, rører det vel om, og koger Garnet 1 Time derudi; derefter tager man det op, lader det blive koldt, skyller og tørrer det, saa er det færdigt.

No. 5. Ægte Skarlagens og Carmoisins Farve paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tager man 6 Lod gemeent Allun, 2 Hænder fulde Hvedeklid, 4 Rander Vand, slaaer det i en Kiedel og koger det tilsammen; derudi legger man Garnet, og lader det koge 1 Time, derefter tager man det op og skyller det. Siden sætter man en Kiedel med 4 Rander Vand paa Ilden, kommer et Fierdingpund ægte Fernambuk derudi, og lader det koge 1 Time; derpaa slaaer man den klare Farve af i en anden Kiedel, legger Garnet derudi, rører det flittig om, og lader det ligge indtil det bliver koldt.

Vil man have Carmeisin Farve.

Saa kommer man 2 Lod hvid Potasse derudi, og varmer Farven op; derefter tager man Kiedelen af Ilden, legger Garnet derudi, og lader det ligge saa længe, indtil man seer, at det er saa rødt, som man vil have det.

No. 6. Gris de Lin paa Uldent.

Man tager den forrige beskrevne Beitsning, ligesom til den ægte Skarlagens Farve, håndterer og koger den paa samme Maade som forhen. Der-
 efter

efter koger man 8 Lod mellemrød Fernambuk i 4 Kander Vand, og naar det har kogt en Time, saa tager man Kiedelen af Ilden, slaaer det Klare af, og legger Garnet derudi, at det bliver ganske rødt. Skulde Farven blive for svag, saa koger man Fernambukken nok engang halvanden Time, holder det Tynde af, og legger saa nok engang mere Garn derudi, somt skal være Gris de Lin; derefter tager man Garnet op, og kommer 4 Lod Potaske derudi, rører det vel om, og legger det først farvede Garn derudi, siden det andet farvede, og saa det tredje farvede, hvilket man lader ligge saa længe, som man vil have det efter Skattering; derefter tager man det op, skyller og tørrer det, saa er det færdigt.

No. 7. Krap-Farve paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tager man 3 Lod rød Wiinsteen, 3 Lod gemeent Allun, 3 Hænderfulde Hvedeklid og 4 Kander Vand, slaaer samme i en Kiedel, koger det op og skummer det; derefter rører man det om, legger Garnet derudi, og lader det koge en Time, da man tager det op, lader det blive koldt og skyller det. Men førend man beitsar Garnet, kommer man 10 Lod Krap i et Leer- eller Steenkar, med en Kande suurt Bordsol, og en halv Pot Ol-Eddike, hvilket man, efterat det har staaet i blød i 2 Timer, kommer i en Kiedel med 3 Kander Vand, lader det blive kogheedt, rører det vel om, og legger Garnet derudi. Derpaa tager man Ilden bort under Kiedelen, og arbejder det vel igiennem en Fierdedeel Time;

derefter tager man Kiedelen af, og lader det staae indtil det bliver koldt, da man tager Garnet op og fylder det.

No. 8. Leverbruunt paa Uldent.

Dertil tager man 3 Lod brunt Brasslie, legger det i 3 Kander Vand, og lader det koge en halv Time; derefter tager man Kiedelen af Ilden, hælder det klare fra, legger det kraprede Garn derudi, og lader det ligge saa længe, indtil man seer, at det er saa mørkt, som man vil have det.

No. 9. Citrongult paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tager man 4 Lod Allun, 2 Lod hvid Viinsteen, 4 Kander Vand, og lader det koge tilsammen; derudi legger man Garnet, og lader det koge i 3 Timer. Derpaa tager man det op og fylder det. Derefter koger man 2 Lod Gurskemey i 3 Kander Vand vel tilsammen, rører det dygtig om, legger Garnet derudi, og lader det koge en halv Time; derefter tager man det op, lader det blive koldt, fylder det og siden tørre det.

No. 10. Olivenfarve paa Uldent.

Naar man vil have Olivenfarve, saa varmer man den samme Farve op, kommer 1 Lod stødt Gal hle og 1 Lod Victriol derudi, og rører det vel om. Naar det bliver varmt, saa tager man Kiedelen af Ilden, og dykker det gule Garn derudi. Man kan giøre det, alt eftersom man vil have det, mørkt og bleegt Olivenfarve. Naar Garnet derefter bliver f ylt og tørret, saa er det færdigt.

No. 11.

No. 11. Et andet Slags Citronguult
paa Linnet.

Til 1 Pund Garn tager man 3 Lod rød Viin-
steen, 3 Lod gemeent Allun, 3 Hænderfulde Hves-
deklid, og 5 Rander Vand, koger det tilsammen
op, og rører det vel om. Herudi koger man Gar-
net 1 Time; derefter tager man det op og skyller
det. Derpaa tager man paa nye 5 Rander Vand,
legger Engeskiær derudi, samt 4 Lod hvid Pot-
asse. Oven paa Græsset legger man en Bue eller
et Kors, at det ikke skal stude op, og lader det
koge en Fierdedeel Time. Derefter tager man
Kiedelen af Ilden, tager Græsset op, legger Gar-
net derudi og handterer det vel, indtil man seer,
at det er hænguult nok. Vil man have det mørke-
guult, saa maae det altsammen først beitses, men
derefter varmer man samme Farve op, og legger
det ene efter det andet derudi, alt efter som man vil
have det efter Skattering, derefter skyller man det
og tørrer det.

No. 12. Blaa Farve paa Uldent.

Man samler gammel Urin i en Balje, bløder
4 Lod smaa stødt Indigo i Urin i en Steenskaal, der-
efter lader man det staae otte Dage i blød, og tryk-
ker det smaat med en Støber. Siden lader man
det endda staae i 48 Timer; saa tager man hvidt
Garn, dykker det i varmt Vand, vrir Vandet
vel ud igien, og dykker det siden op og ned i Fara-
ven, alt efter som man vil have det mørkt eller lyst
til; derpaa skyller man det i Urin og siden i Vand.

Bil man have det bleumourant, saa lader man det ligge lidet. Bil man have det mørkeblaat, saa maae det ligge i 2 Dage. Bil man have det himmelblaat, saa maae det ligge en Dag eller 24 Timer. Skal det være seegrønt, saa tager man det i Jorvehen guulfarvede Garn, og trekker samme 3 eller 4 gange op og ned, indtil man seer, at det bliver seegrønt. Bil man have det græsgrønt, saa lader man det endda ligge lidet længer. Bil man have det mørkegrønt, saa lader man det ligge saa længe derudi, som det mørkeblaa; derefter skyller man det, først i Urin, og siden i Vand, og saa tørres det.

No. 13. Celadon-Farve paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tager man 6 Lod Spansegrønt, støder det ret fint og bløder det i 2 Timer i 5 Potter Al Eddike; derefter rører man det vel om, legger hvidt Garn derudi, som man river got, og lader det ligge 3 Døgne eller Dage, da det i den Tid altid maae staae varmt og stittig vendes omkring. Derefter tager man Garnet op, lader Farven rinde af, efterat det er vel tørt. Naar dette er skeet, saa sætter man en Kiedel med 5 Kander Vand paa Ilden, og skraber 2 Lod Sæbe derudi, slaaer det got, og skyller Garnet i største Gesvindighed ud derudi, indtil Vandet bliver klart; men siden skyller man det i koldt Vand og lader det tørres.

No. 14. Brandguult at farve.

Til 1 Pund Garn tager man 4 Lod Orlean; derefter sætter man en Kiedel med 4 Kander Vand
paa

paa Ilden, legger 8 Lod hvid Potaske derudi, og lader samme smelte i Vandet; Orleanen kommer man i en Steenskaal, river den smaa med en Steeder, og kommer samme, naar den er reyen vel smaa, i Kiedelen tilligemed Vandet, som er paa Orleanen. Derefter lader man det blive kogheedt, tager saa Kiedelen af Ilden, legger Garnet derudi, handterer det got, og lader det ligge derudi i 2 Timer, indtil man seer, at det bliver gandske brandguul; derefter tager man det op, og skyller det.

Vil man have samme Gysdenguult.

Saa legger man det farvede Garn i samme Farve; er den kold, saa varmer man den op igien, og lader det ligge saa længe til det bliver guult. Derpaa skyller man det af, saa er det særdigt.

No. 15. Coffee-Farve paa Uldent.

Man tager til 1 Pund Garn 4 Lod rød Blinsteen og 2 Lod Allun, hvilket man kommer i en Kiedel med 4 Kander Vand, og lader det koge 1 Time; siden tager man det op og skyller det. Derpaa kommer man guul Brassiliespaan i en Pose, samt en Steen, setter en Kiedel med 4 Kander Vand paa Ilden, og lader Posen koge derudi en halv Time. Derefter tager man det op, og legger det beitsede Garn derudi, og lader det ligesaa koge en halv Time; saa tager man Garnet op, kommer 4 Lod Krap derudi, og rører det vel om, legger saa det gule Garn derudi, som man dog ikke lader koge, men handterer det got, indtil det bliver teglfarvet;

farvet; derefter tager man Garnet op, Kommer 1 Lod Galæble og 2 Lod Victriol derudi, rører det tilfammen, og legger det rødfarvede Garn derudi igien, handterer det got og sagte, imedens det staaer paa Ilden, indtil det faaer en lys Coffe-Farve; saa tager man det op og fyller det.

Bil man have det Castaniebruunt;

Saa gior man det Kraprødt, som tilforn er meldt, og kommer i samme Farve 2 Lod Galæble, 4 Lod Victriol, hvilket man rører got om, legger Garnet derudi, og bearbejder det saa længe, indtil man seer, at det er blevet saa bruunt, som man vil have det; derefter tager man det op, og fyller det.

No. 16. Pallie-Farve paa Udent.

Til 1 Pund Garn tager man 1 Lod Allun, 1 Lod Viinsteen, 1 Lod Krap, legger samme i 4 Rander Vand, og koges det op; legger Garnet derudi og lader det koge, indtil man seer at det faaer en Palliefarve, da man tager det op, og fyller det. Bil man have det kiødsfarvet, saa tager man et Stykke Garn, og legger det i den overblevne Palliefarve. Skal det holde Caneelfarve, saa kog 2 Lod Krap og 1 Lod Galæble saa længe, indtil man seer, at det bliver Caneelfarvet. Og om det skal være Mussatfarvet: Saa tag 1 Lod Victriol, og kom i den samme Farve, leg det Caneelfarvede Garn derudi, og handteer det en halv Dvarteers Tid; tag det derefter op, og lad det tørres.

No. 17.

No. 17. Sølvgraat paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tag et halvt Lod Ullun, et halvt Lod rød Viinsteen, og 1 Lod Galæble; kom dette i 3 Rander Vand, og lad det koge op; rør det vel om, leg Garnet derudi, lad det koge en Fierdedeel Time; tag saa Kiedelen af Ilden, og tag Garnet op; kom et halvt Lod Victriol derudi, rør det vel om, og dyk Garnet i største Hast deri, og lad det ligge saa længe deri, som man vil have det mørkt til. Men skulde det ikke være mørkt nok, saa tager man endnu et halvt Lod Victriol dertil, og handterer Garnet i største Hastighed derudi, og lader det ligge saa længe derudi, som man vil have det mørkt til. Men skulde det endda ikke være mørkt nok, saa tager man endnu et halvt Lod Victriol dertil, og lader det blive varmt, legger Garnet derudi indtil det bliver mørkegraat, da man skyller det og tørrer det.

No. 18. Ulfefarve paa Uldent at farve.

Dertil tager man et halvt Lod rød Viinsteen, 1 Lod Galæble; dette kommer man i 3 Rander Vand og lader det koge en Fierdedeel Time, tilliggemed 1 Lod gul Brassiliespaan; saa legger man Garnet derudi, og rører det vel om; lader det saa koge en Fierdedeel Time; kommer derefter et halvt Lod Victriol dertil, og handterer Garnet i den største Hast derudi, eftersom man vil have det lyst til; derefter skyller man det, og lader det tørres.

No. 19. Blaagraafarve paa Uldent.

Hertil gjer man en Sæbelund af grøn Sæbe, og skyller Garnet derudi; derefter slaar man 4
Kant

Kander Vand i en Kiedel og koger i Lod brunn Brasslie en halv Time derudi, tager saa Kiedelen af Ilden, legger Garnet derudi, og arbejder det saaledes, at det bliver vaadt igiennem og over alt; derpaa tager man Garnet op, og kommer et halvt Lod Victriol derudi, og saa Garnet, som maae blive got handteret; derefter tager man det op og lader det tørres.

No. 20. Sort at farve.

Tag til 1 Pund Garn 6 Kander Vand, en Haandsfuld Ellebark, 2 Skeersfulde Hammerskiel, som man kan faae af Smedene, og lad det koge en halv Time; leg derpaa Garnet derudi, og lad det koge en Time; tag det saa op og lad det blive koldt, kom to Lod Victriol derudi, rør det vel om, leg Garnet derudi, og lad det koge en Time; men det maa imidlertid flittig ombendes; tag derefter Kiesdelen af, lad det blive koldt, skyl det og tør det.

Staalgraat at farve.

Slaae til den øvrige sorte Farve Halvparten saa meget Vand, lad det koge op, leg Garnet derudi, og lad det koge en halv Time; tag det saa op og skyl det, saa er det færdigt.

En anden Maade at farve Uident sort.

Til 2 Pund Garn tager man et stroget Fierdingkar Ellebark og koger samme en Time i Vand; kom derefter et got Fierdingkar Hammerskiel derudi, og kog det op igien. Naar det saa er blevet svalt, saa leg Garnet derudi, vend det vel om, og lad det

det staae i 14 Dage, men hver Dag maae Farven opvarmes i eller 2 gange, efterdi Varmen gjør det meste derved; hver gang naar det skeer, maae Varmet tages op.

Silke og Silketoi at farve.

No. 21. Couleur de Rose.

Til i Pund Silke eller Silketoi tag 4 Pund Safflor eller Svensk Saffran, leg det med en Steen i en fiin Pose, og leg samme i en halv Tonde Vand, og lad den ligge derudi i 48 Timer; derefter tag og skyl den i Vandet, indtil at den gule Farve er udes; tag saa Saffloren ud, og pluk den i en fortinnet Kiedel ganske fiin. I en anden Kiedel kom to Kander Vand og et halvt Pund hvid Potaske, lad det ikkun blive lunket, og stil det saa hen at det bliver koldt. Slaae derefter det Klare af Potasken paa Saffraanen; lad det staae i 3 Timer, og røer det flittig om; sie derefter Farven fra og træk Saffraanen vel ud; leg derpaa Silket derudi, og lad det staae i 4 Timer, tag det siden op, og slaae en halv Pot Viin-Eddike og en Pægel Citronsast i samme Farve; leg Silket derudi igien, vend det flittig om, og lad det staae i 2 Timer; tag det derpaa op, skyl det af, og hæng det paa et Sted at tørres, hvor hverken Solen eller Vusten kommer dertil.

Couleur de Chair og de Prince.

Vil man have Couleur de Chair eller de Prince, saa dykker man Silket, det eene efter det andet, i Farven.

No. 22

No. 22. Ponceau paa Silke.

Til 1 Pund Silke gjør en Lund af halvandet Pund hvid Potaske, et halvt Lod Orlean og 3 Kander Vand, leg Silket derudi, og lad det blive lysegult, tag det saa op, skyl det og tør det. Gjør derefter samme Slags Farve, som til Couleur de Rose, dyk Silket derudi, skyl det, og tør det.

Et andet Slags Ponceau.

Til 1 Pund Silke tag 3 Lod Potaske og 3 Kander Vand, riv derefter 1 Lod Orlean, og lad det ligeledes opkoge; tag det saa af Ilden, leg Silket derudi, og lad det blive lys gyldengult, tag det saa op, skyl det og tør det; gjør derefter en Beitsning af 6 Lod gemeent Allum og 3 Kander Vand, lad det blive kogheedt, leg det gyldengule Silke derudi, og lad det staae Matten over; den anden Dag skyl det, og kog 6 Lod raspet Fernambuk en god halv Time i 3 Kander Vand, tag Risedelen af Ilden, heldt det klare fra, leg Silket derudi og lad det ligge 1 Time; men vil man have, at det skal være mørkt, saa lad det ligge indtil det bliver koldt; derefter tag og skyl det, saa er det færdigt.

Ordinair rødt.

Vil man have ordinair rødt, saa gjør man det ikke gyldengult, men paa samme Maade som Ponceau uden Orlean.

Gris de Lin paa Silke.

Vil man have Grisdelin, saa kommer man 2 Lod hvid Potaske i samme Farve, som man har brugt til ordinair rødt.

No. 23. Aurora-Farve paa Silke.

Til 1 Pund Silke tag 4 Lod Orlean og 6 Lod hvid Potaske, kom det i 3 Kander Vand, og lad det sagte opkoge; tag derefter Kiedelen af Ilden, leg Silket derudi, og lad det ligge saa længe, indtil det bliver koldt, da man tager det op og skyller det.

Lys Kaffe-Farve.

Vil man have Aurora-Farve til lys Kaffe-Farve: Saa gjør man en Beitsning af 3 Kander Vand, 3 Lod Allun og 3 Lod hvid Wiinsteen, som man lader blive kogheedt; derefter tager man Kiedelen af Ilden, legger Silket derudi, og lader det staae Natten over; den anden Dag skyller man det i Beitsningen, og bløder 6 Lod fin Krap i en halv Pot Vand og en halv Pot Ol-Eddike. Den anden Dag, da man skyller Silket ud af Beitsningen, sætter man Kiedelen med den udblødede Krap i 2 Kander Vand paa Ilden, og lader det blive kogheedt. Derefter tager man Kiedelen af Ilden, legger Silket derudi, handterer det flittig, og lader det ligge i 2 Timer.

Mørkere Dito.

Vil man have Kaffe-Farven mørkere, saa lader man det ligge, indtil det bliver koldt; da man derefter skyller det.

Castanie-Lever- eller Lysebruunt.

Vil man have Silket af disse Couleurer, saa opvarmer man samme Farve, kommer 2 Lod Galæble

æble og 2 Lod Victriol derudi; derefter tager man Kiedelen af Ilden, og stikker Silken med den største Hastighed derudi. Men vil man have Leverbruunt, saa lader man 3 Kander Vand og 3 Lod bruun Brasillie koge en halv Time i en anden Kiedel; derpaa tager man det af Ilden og skummer Farven. Siden dykker man Tøiet i største Hastighed derudi, skyller det og tørrer det, saa er det færdigt.

No. 24. Citronguult paa Silke.

Til 1 Pund Silke tager man 3 Lod Allun, 3 Lod hvid Viinsten og 3 Kander Vand, og lader det blive kogheedt; derefter tager man Kiedelen af Ilden, legger Silket derudi, og lader det staae Natten over. Samme Dag, da man legger Silket i Beitsningen, kommer man i en anden Kiedel 1 Pund Bau (Fransk Græs) med 4 Kander Vand, og legger et Kors derover, paa det at Græsset ikke skal flyde oven paa. Den anden Dag, da man skyller Silken op af Beitsningen, sætter man Kiedelen med Græsset paa Ilden, og lader det koge 1 Time. Tøiet eller Silket maae først derimellem være tørrer; derefter tager man Græsset op, leger det tørrede Tøi derudi, og lader det ligge deri en Fierdedeel Time. Derefter tager man Tøiet op igien, og kommer 3 Lod hvid Potaske derudi. Dette rører man vel om, legger Tøiet eller Silket derudi, og lader det ligge, indtil det falder Citronguult.

Mors

Mørk Dito.

Vil man have noget mørkere Farve, saa lader man det ligge, indtil det bliver koldt; derpaa tager man det op og terrer det.

Oliven- Farve.

Vil man have Oliven-Farve, saa sætter man den samme Kiedel paa Ilden, lader det blive varmt, og kommer i Lod stød Galable og i Lod Victriol derudi. Efterat det er vel omrørt, saa tager man Kiedelen af Ilden, legger det gulifarvede Løi derudi, saa vaadt som det er, og arbejder Løiet i største Hastighed, alt eftersom man vil have det lyst, mellem eller mørkt til; derefter skyller og terrer man det, saa er det færdigt.

No. 25. Blaåt Silke eller Silketøi at farve.

Man lader gjøre en Kiedel af Træ med en Kobberbund, hvilken man indmurer saaledes, at Træet allene bliver indmuret, men Kobberet frit, saa at der kan ligge lidet Ild under. I denne kommer man 2 Pund Hvedeklid, 1 Pund Krap, 2 Pund Danziger graa Potaske, et halv Pund god stød hvid Viinsteen. Derefter koger man en halv Tonde Vand op, slaaer samme paa de forbeskrevne Sager i Trækiedelen og dækker det vel til. Læt ved denne Kiedel sætter man en anden med 3 Kander Vand, kommer i Pund fin stød Indigo derudi, lader det koge i 2 Timer og rører det om. Derefter sies man det igiennem en Haarsigte i Trækiedelen, hvorudi de forrige Materier ere, og river det, som bliver giennemsiet, saa længe, indtil alting bliver smaat.

Derefter maae det staae i 24 Timer, men imellem hver 2 Timer maae det røres om med en Stok. Naar man vil vide, hvor snart Farven er god, saa hænger man en liden Blyeskugle ved den ene Ende af en hvid Silkelap, paa det at Lappen kan synke til Bunds, og lader den ligge 1 Time derudi. Seer Farven da Lysegren ud, saa er den god. Derefter legger man en Jernrist paa Bunden, (ellers bliver Løiet plettet) og 4 Pund Løi derudi, hvilket man bearbejder saa længe og flittig med Hænderne, som man vil have det blaat til, og derefter fylder man det og tørrer det.

Mørkegrønt, Payegon- eller Græsgrønt.

For at faae dette Slags grønt, saa farver man det først Citrongult, som forhen er beskrevet; derefter dykker man det saa længe i den blaa Farve, som man vil have det mørke- mellem- eller lysegønt til. Skulde den blaa Farve, isald man vil farve mere, synes Bleumourant, saa tager man de forhen beskrevne Sager, og kommer dem paa samme Maade som forhen derudi. Men vil man intet mere farve, saa tager man Jernristen op, indtil man begynder at farve igien, da man atter legger den ned deri. Løiet maae være vaadt, førend det bliver lagt derudi.

Dito paa Uldent og Linnet.

Vil man have Uldent eller Linnet blaat, saa farver man det paa samme Maade, undtagen at man kommer ingen Viinsteen dertil, og Farvningen maae ogsaa skee i en Kobberkedel.

No. 26. Sort at farve.

Til 1 Pund Silke tager man 6 Rander Vas-
seervand, som man kan faae hos Carduanmagerne.
Disse 6 Rander Vand sætter man i en Kiedel paa
Ilden, samt 4 Lod Galæble, 2 gode Skeersfulde
Hammerstiel, og en Haandsfuld smaa Ellebark; dette
lader man koge en Time, legger Silket derudi, og
lader det atter koge jevnt en Time. Imedens det
koger denne Time, tager man Silket 3 gange op
og kvisler det af, førend man legger det ned derudi
tredie Gang. Men i Forveien legger man først 6
Lod Victriol derudi, rører det vel om, og legger
saa Silket derudi, og lader det atter koge en halv
Time; men vender det flittig om. Derefter tager
man det op, og lader det affkiesles igien; siden leg-
ger man det paa nye derudi, og lader det koge saa
længe, indtil at Farven er indkogt. Derpaa tager
man det af Ilden og lader det ligge Natten over ind-
til anden Dagen, da man skylles det og tørrer det.

No. 27. Celadon-Farve.

Til 1 Pund Silke tager man 6 Lod Spanst-
grønt, støder samme, kommer det i 2 Rander Vand,
og lader det staae i 2 Timer. Derefter dykker man
Tøiet derudi og lader det tørres. Dette gjør man
saa ofte, som man vil have Tøiet mørkt eller lyst.
Derefter gjør man en Sæbelvud af Benedikt Sæbe,
og slaaer samme derudi, ligesom man gjør naar man
farver Uldeent, saa er det færdigt.

Mørkegraat.

Skal det være mørkegraat, lyst eller middel-
maadigt, saa sætter man samme Farve paa Ilden,

og forlænger den med lidet Passeer- eller Carduan-Band, lader det koge op, legger saa Silket derudi, som maa være ret vaadt, og handterer det got, alt eftersom man vil have det til. Vil man, at det skal falde blaagraat, saa legger man i samme Farve 2 Lod bruun Brassilie, lader det koge op, legger Silket derudi, og lader det siden ligeledes koge jevnt; alt eftersom man vil have det blaat til; hvorpaa man tager det op og skyller det.

No. 28. En blaalig og graa Affefarve.

Til 1 Pund Silke tager man 2 Lod rød Wiinsteen, 2 Lod Allun, 3 Kander Band, og lader det koge op; imedens det endnu koger, tager man Kiedelen af Ilden, legger Silket derudi, lader det ligge Natten over indtil om anden Dagen, og saa skyller man det op. Derefter sætter man samme Kiedel paa Ilden med 3 Kander Band, 2 Lod gul Brassilie, 2 Lod stødt Galæble, og lader det koge en halv Time. Saa legger man Silket derudi, og lader det koge en Fierdedeel Time; derefter tager man Tøiet op, og kommer 1 Lod Vicriol derudi; rører det saa vel om, legger Tøiet derudi igien, og bearbejder samme i største Hastighed; derefter tager man det ud og skyller det. Vil man have det NELLEKEBRUUNT, saa kommer man 4 Lod gul Brassilie, 4 Lod Galæble og 4 Lod Krap der- til, og lader det koge tilsammen en halv Time. Derefter legger man det beitsede Tøi eller Silke derudi, og lader det koge jevnt over en halv Time. Derefter tager man Tøiet op, legger 4 Lod Vicriol derudi, og lader det atter koge jevnt en Fier- dedeel

bedeel Time, alt efter som man vil have det mørkt til; derpaa fyller det og tørres.

No. 29. Pallie- Farve.

Man tager 2 Lod Allun, 2 Lod hvid Viinsteen, 2 Lod Krap, lader det koge op i 3 Kander Vand, og rører det vel om; legger saa Tøiet derudi, og lader det koge en Fierdedeel Time. Naar dette er fkeet, saa tager man det op og fyller det.

Isabell- Farve.

Hvo som vil have Isabell- Farve, den legger Tøiet i samme Farve, og lader det koge saa længe, indtil man seer, at Farven falder i Isabell. Man kan og giøre en Ansigtssfarvederaf; derefter fyller man det og tørre det; men Tøiet maa først blive koldt, førend man fyller det.

No. 30. Callebin- Farve.

Man giør en Beitsning af 4 Lod Allun og 3 Kander Vand, lad det koge op, legger siden Tøiet deri, og lader det ligge Natten over; den anden Dag tager man det op og fyller det. Derefter sætter man en Kiedel med 3 Kander Vand, 1 Lod bruun Brassilie, og et halvt Lod rød Brassilie paa Ilden, og lader det koge en Fierdedeel Time; saa tager man Kiedelen af Ilden, hælber det klare fra, legger Silket eller Silketøiet derudi, og lader det ligge en Fierdedeel Time; derpaa tager man det op, fyller det, og tørre det.

Violet.

Hvo som vil have Violet, den giøre selvsame Beitsning, som til Callebin. Tag derefter 6 Lod bruun Brassilie, lad det koge en halv Time, hæld den klare Farve fra, leg Silket derudi, og lad det ligge saa længe, som det synes en at være til pas mørkt eller lyst, tag det saa op og skyl det.

Purpurrodt.

Derfom det skal være Purpurrodt, saa tag 3 Lod ægte Fernambuk og 2 Lod bruun Brassilie og kog det tilsammen, ligesom til den violette Farve; derefter skyl det og tør det.

Lysrodt.

Vil man have en lysere Farve, saa opvarmer man den ovenneldte Farvesuppe.

No. 31. Couleur de Rose paa Linnet.

Til et Pund Cattun eller Slesiss Lerret tag 1 Pund Safflor og kom det i en liden Pose, som maae ligge to Nætter i blød i en halv Tonde Vand; riv og tryk Saffloren derefter i reent Vand, saa at samme bliver gandske klart; tag den derpaa ud af Vosen og plus den gandske smaa i en Steenskaal. Gier derpaa en Pund af 2 Kander Vand, et Fierdingpund hvid Potaske, slaae det klare igiennem et Dørslag paa Saffloren, leg Lerredet derudi, og lad det ligge 1 Time; tag saa Lerredet op, slaae en halvt Pot god Biineddike til Saffloren, og leg Lerredet derudi, vend det flittig om, og lad det ligge i 3 Timer; tag det derefter op, skyl det, og
hæng

Hæng det op at tørres i et Kammer, hvorudi Solen ikke skinner. Man kan og farve Couleur de Rose, de Chair, de Prince, det ene efter det andet, og derefter skylle og tørre det, saa er det færdigt.

No. 32. En anden rød Farve paa Slet Lerret.

Til 1 Pund tager man 2 Lod hvid Potaske, gjør en Pund med 2 Kander Vand deraf, river et halvt Lod Orlean derudi og lader det koge op, tager Kiedelen af Ilden, legger Lerredet derudi, og lader det faae en Isabel-Farve; da man derpaa tager det op, skyller og tørrer det. Derefter gjør man en Allun-Beitsning af 6 Lod Allun og 3 Kander Vand, og lader det koge op. Siden tager man Kiedelen af Ilden, legger Lerredet derudi og lader det ligge i Beitsningen Natten over; den anden Dag sætter man Kiedelen med 8 Lod Fernambuk paa Ilden med 3 Kander Vand, da det maae koge 1 Time; derpaa tager man Kiedelen af Ilden, slaaer det klareste af, legger Lerredet derudi, vender det flittig om, indtil det bliver koldt, hvorefter man tager det op og tørrer det, men ikke skyller det.

No. 33. Mørkerødt paa Lerret.

Hertil gjør man ingen Allun-Beitsning, men koger 12 Lod slet rød Brassilie i 4 Kander Vand, og lader det koge 1 Time. Derefter slaaer man den klareste Farve af, og kommer 1 Lod stødt Allun derudi, derefter det hvide Lerret, og handterer det flittig, eftersom man vil have det mørkt eller Lyft til. Vil man have den røde Farve leverbrun,

saa koger man 2 Lod bruun Brasslie i 3 Rander Vand en halv Time; derefter tager man Kiedelen af Ilden, helder det klare af, og fylder det røde Lerret derudi, indtil det bliver leverbruunt; derefter hænger man det op og tørrer det.

Sort uldent Garn at farve.

Til 2 Pund uldent Garn tager man et Fierdingkar tør Ellebark, som man maae samle om Forsaaret eller om Sommeren. Derpaa sætter man en Kiedel paa Ilden, kommer Barken derudi med saa meget Vand, at det staaer vel over samme og over Garnet. Naar Kiedelen koger op, kommer man 3 Pagle Hammerskiel derudi, og lader det koge en Time; derefter tager man Kiedelen af Ilden, og legger Garnet derudi saa heedt som man kan handtere det.

No. 34. Hvi brandguult paa Lerret.

Man gior en Luud af god Birkeaske med 3 Lod Orlean dertil, og lader det opkoge jevnt. Derudi legger man Lerredet, og lader det ligge indtil det bliver koldt, da man fylder det og tørrer det. Vil man have det lysere, saa varmer man Farven op, og legger det efterhaanden derudi, indtil det faaer en lys Farve.

Vil man have Isabel-Farve.

Saa tager man 2 Lod Allun og 2 Rander Vand, og lader det blive heedt; derefter lader man det lyseste Lerret ligge i Allun-Beitsningen; og saa tager man det op, og fylder det.

No. 35.

No. 35. Bruun Farve paa Lerret.

Man tager til 1 Pund Garn eller Lerret en Spand fuld Corduanfværte, og sætter den paa Ilden, at den bliver varm. Derefter tager man Kiedelen af Ilden og legger Lerredet derudi; skal det være mørkebrunt, saa lader man det ligge en Time, indtil det bliver saaledes.

Vil man have det lyst.

Saa slaar man lidet Vand i Sværten, at den bliver tynd, legger Lerredet derudi, indtil det feer lysgraat ud. Derefter tørrer man det, og gjør en Farve, ligesom til brandguult, legger det graasfarvede Tøi derudi, og lader det ligge indtil det bliver koldt, da man derefter lader det tørres.

No. 36. Lysgraa Farve paa Lerret.

Til 1 Pund Garn tager man 1 Lod Allun, 1 Lod bruun Brassilie, og lader det koge med 2 Kander Vand en Fierdedeel Time; derefter tager man Kiedelen af, legger 1 Lod Vicriol derudi, og Lerredet dertil, og lader det ligge saa længe, som man vil have det mørkt eller lyst til; derefter tager man det op, og tørrer det.

No. 37. Lysgrøn Farve paa Lerret.

Til 1 Pund Lerret tager man 4 Lod Gaste-grønt, som man river i 2 Kander Vand, og lader det blive lunket. Derefter legger man Lerredet derudi, lader det ligge 1 Time, tager det siden op og tørrer det. Derpaa dykker man det i Farven igien, og dette gjør man saa ofte indtil det bliver
saa-

saaledes, som man vil have det. Jo oftere man
hæfter det derudi, jo mørkere bliver det. Derefter
tørres man det, og saa er det færdigt.

No. 38. Citrongult paa Lerret.

Til 1 Pund Lerret tager man 1 Pund Enges-
ffier, som man kommer i en Kiedel med 4 Kander
Vand, og 4 Lod hvid Potaske, og lader det koge
tilsammen 1 Time. Derefter tager man Engesfie-
ren op, og legger 1 Qvintin Spanskgrønt derudi,
som tilforn maae være udbledt. Derpaa legger
man Lerredet derudi, og lader det ligge indtil det
bliver lys Citrongult. Derefter kan man legge
mere Lerret derudi, alt eftersom man vil have det
bleegt; hvilket siden bliver skyllet og tørret.

Vil man have det Lysegule mørkegrønt.

Saa koger man 4 Lod brunn Brasslie i 3
Kander Vand en Fierdedeel Time, og derefter
kommer man saa meget Spanskgrønt dertil, som
bliver brugt til den Citrongule Farve. Derpaa
legger man Lerredet derudi, og bearbejder det flit-
tig, indtil man seer, at det bliver got; siden skyl-
ler man det, og tørres det.

No. 39. Ens Caffé-Farve paa Lerret.

Først gaaer man lige saaledes til verks hermed,
som ved den brandgule Farve, og gjør ligesom en
Wiinsteens Beitsning af 4 Kander Vand og 4 Lod
rød Wiinsteen, som man varmer, og lader det
brandgule Lerret ligge 2 Timer derudi. Derefter
tager

tager man 6 Rod Krap, samt 3 Kander Vand, sætter Kiedelen paa Ilden, og lader det blive kogheedt; derpaa legger man det beitsede Lerret derudi, og lader det ligge indtil det bliver foldt; derefter tager man det op, skyller det og tørrer det.

No. 40. Nægte blaat paa Lerret.

Til 1 Pund Lerret tag 8 Rod bruun Brassfilie, som bliver kogt med 4 Kander Vand tre Fierdedeel Time; tag saa Kiedelen af Ilden, hæld det klare fra, kom derudi 1 Quintin Spanskegrønt, som har staaet 2 Timer i blød, rør det flittig om, leg Lerredet derudi, og lad det ligge saa længe, indtil man seer, at det bliver merkeblaat. Derefter kan man legge andet Lerret derudi, som skal være lyseblaat; og siden maae det skylles og tørres.

No. 41. Violet paa Lerret.

Bil man have Violet, saa kommer man i den foregaaende Farve, i Stedet for Spanskegrønt, 1 Rod Allun, saa bliver det Violet; og derefter kan det skylles og tørres.

No. 42. Paa en Maade i en Hast at farve Citronguult.

Til 1 Pund Lerret tag 3 Rod Gurkemen, kom samme i en halv Pot Eddike, tilligemed 2 Kander suurt Vand, lad det blive vel lunke, rør det om, leg Lerredet derudi i 2 Timer; tag det derefter op, skyl og tør det.

No. 43.

No. 43. Sort Lerret.

Kog 2 Kander Egeſpaaner i 2 Timer med 6 Kander Vand; tag ſaa Spaanerne op, leg Lerret det derudi, og lad det koge 1 Time. Tag derefter 4 Kander Vand og kom 1 Lod Victriol derudi; lad Lerredet ligge 1 Time i ſamme; men ſaa maae det tages op igien og tørres; derefter dykker man det i Spaane-Vandet, og ſaa atter igien i Victriol-Vandet, og det ſaa længe indtil det er ſort nok, og ſaa lader man det tørres.

No. 44. En anden Maade at farve Linnet paa.

Til 1 Pund Garn tag 1 Quintin Spanſk grønt, lad det blive kogheedt i 3 Kander Vand; ſaaſnart dette er ſkeet, ſaa tag Vandet af Ilden, leg Garnet eller Lerredet derudi og handteer det ſittig, at det ikke bliver plettet; lad det ligge Natten over; men Dagen efter tag det op og tør det. Leg derpaa 12 Lod bruun Braſſilie i en Kiedel med 4 Kander Vand og 2 Lod gul Braſſilie, lad det koge tilſammen en god Time, tag ſaa Kiedelen af Ilden, hæld det Klare fra, og leg det tørrede Linnet derudi, men vend det ſittig om, og lad det ligge Natten over; tag det derefter op og tør det, ſaa er det færdigt.

No. 45. At gjøre Lerret glindsende og ſtiwt.

Naar man har rødt, grønt, eller hvad for en Farve det er, ſaa koger man Stivelfe af ſamme Farve, og denne koger man vel lige ſaaledes ſom anden Farve, men ikke ſaa ſtiwt, dog koger man
den

den vel. Naar dette er skeet, saa legger man Perredet paa Bordet, og gnier Stivelsen derudi, at det bliver ganske vaadt; derefter lader man det tørres og ruller det paa en stor Rulle. Til det færdige Perret koger man Liim, og gnier det paa samme Maade ind derudi, som ved det Farvede.

Vil man have stift Perret, saa glatter man det farvede Perret, som er overstrøget med Stivelse, saasnart det er tørt, med en Glas-Gniefsteen; men skulde det ikke blive stift nok deraf, saa kan man lade Rullen gaae over samme.

No. 46. At trække Farven af allehaande farvet Løi, undragen af grønt, blaåt og sort.

Sæt i Kiedel med 3 Kander Vand paa Ilden, lad det blive heedt, slaae saa et Fierdingpund grøn Sæbe derudi, og rør det vel om. Leg derefter Silketøiet derudi, og lad det koge en Time; tag det saa op, skyl det først i varmt Vand, og siden i koldt Vand, og lad det derpaa tørres; siden kan man give Tøiet en Farve, hvilket man vil, og som findes beskrevet under Silkefarverne. Har man Mørkeblaåt og Mørkegrønt, som Farven skal trækkes ud af, saa sætter man en Kiedel med 3 Kander Vand paa Ilden, ladet det koge op, og slaaer et halvt Pund Skedevand dertil; legger Tøiet derudi, som man lader ligge saa længe, indtil al Farven er udtrakt; derpaa tager man det op, skyller det først i varmt og siden i koldt Vand, og saa tørrer det. Er det Sort, Lysegrønt eller Blumerant, saa tager man 12 Lod Skedevand, og læs
der

der det koge paa samme Maade, som er meldt om Mørkeblaat og Mørkegrønt. Ligesaaledes gaaer man og til verks med sort Uldent. Til de andre Farver tager man rød Viinsteen og Allun; men til det, som skal være ægte Fernambuk, tager man bare Allun.

No. 47. At give Silketoi Stivhed og Glands.

Til det farvede Silketoi koger man Huusblas saa længe, indtil det er gandske smeltet; derefter sier man det igiennem et Dørslag, og fortynder det med en Pægel gemeent Brændeviin, samt 2 Eggehvider og slaaer det gor. Er det Ostindisk Atlas, tynd Damast eller Taft, saa legger man det paa et Bord, med Ketten vendt ned ad, hvilket maae iagttages saavel med Baand som med andet Tøi; derpaa stryger man Huusblasen paa samme med en Svamp, tørrer det efter med et reent Klæde, og lader det tørres paa Brædtet eller Bordet, ellers bliver det rynket og krollet; har man tyk Damast, saa dnypper man det derudi, vrir det af, stryger det glat ud, og lader det blive halv tørt. Derefter ruller man det saa længe, indtil det bliver tørt.

No. 48. Har man Fløvels Farver.

Saa koger man det paa samme Maade som de andre Farver. Men vil man have de opstaaende Traader igien i deres Orden: Saa brænder man Allun saa længe, indtil det bliver gandske hvidt, støder det saa, og strøer der paa Fløvelet; derefter tager man en Glæffesvør, river alt Fedtet af med
en

en Uldbørste eller Lap, gnier saa paa Fløiet saa er det færdigt. Har man store Stykker, saa spænder man dem i en Ramme, tager Gummii, hvormed man stiver andet Silketoi, og stryger det paa den vrangne Side. Derefter sætter man et Fyrfad derunder, saa springer de smaa Traader op igien, og dermed er det færdigt.

Paa tørre Pletter stryg Smør og varmt Vand paa, og stryg saa Eggeblomme paa de bestrogne Pletter, gnid det, og dyp det i Vand, indtil man seer, at Pletterne ere derudaf. Derefter fyller man det i varmt Vand. Vil man at det skal glindse, saa stryger man samme, medens det endnu er fugtigt, med et Jern, med Papier imellem; har man Fedt-, Smør- eller Talg-Pletter, saa tag 1 Lod brændt Allun og 2 Lod grov Stivelse, samt Brændeviin, rør det vel smaat, stryg det paa Pletterne, tør det over Ilden, og riv det derefter af. Bliver det hvidt efter Stivelsen, saa riv det af med lidet Vand. Er det paa Klæde, saa gjør man det med Brændeviin, og siden med en ulden Lap.

No. 49. Røgte Skarlagenrødt paa Uldent.

Man tager 1 Pund Garn, dreier det fast sammen, og lader det koge got med en Haandsfuld Hvedeklid og 3 Kander ferskt Vand; derefter tager man det op, skiller det igien fra hinanden, og lader det koge en god Time. Om man vil, saa kan man og komme 1 Lod Rømersk Allun tilligemed Wiinsteen derudi, og vende det got om; naar det

C

har

har kogt 1 Time, saa tager man det op, og fyller det ud Dagen efter, eller naar det er blevet koldt. Derefter sætter man en Kiedel med 3 Kander Vand paa Ilden, og rører 2 Lod smaa stødte Cochenille derudi, som har staaet i blød Natten over i en Pægel Vand; og naar dette begynder at koge op, saa slaaer man 2 Lod tempereret Skedevand derudi, rører det først om med en Stok, og legger saa Garnet derudi, vender det flittig, og lader det koge omtrent en Fierdedeel Time, indtil det har taget saa megen Farve til sig, som man troer at være nok; derpaa tager man det op, og fyller det, efterat det er blevet koldt. Skedevandet maae først tempereres, og det saaledes: Man slaaer 2 Lod Skedevand og 4 Lod ferskt Vand i en Flaske; derefter tager man 1 Quintin Engelsk Tin, som først er smeltet og hældet i Vand; samme skærer man smaat, ligesom smaa Hagel, og kommer det i Flasken til Skedevandet, og lader det staae i 24 Timer.

No. 50. Couleur de Rose paa Uldent.

Vil man med den foregaaende Farve gjøre Couleur de Rose, saa tager man et halvt Pund Garn, der i Forveien er saaledes beitsat og fyllt, som det forrige. Men dersom man ingen Tid har til at beitse samme, saa rører man 1 Lod stødte Wiinsteen, og om man vil have Farven noget blaalig, da 1 Lod Romersk Allun i Farven, legger Garnet derudi og håndterer det got, indtil det bliver saa heit, som man vil have det. Derpaa tager man
der

det op, og naar det er koldt, saa ffyller man det vel af. Vil man have Farven noget ffierere, saa legger man det nok engang i samme Farve, uden at beitse det.

No. 51. Couleur de Rose, som ifkun allene
kan bruges paa Uldent.

Kog 1 Lod Romersff Allun og 1 Lod hvid
Viinsteen, samt en Haandsfuld Hvedeklid en Time,
og ffyl Garnet ligesom det forrige, naar det er
koldt. Tag derefter 1 Lod blaa Cochenille, et halvt
Lod tempereret Skedeband, samt 3 Kander Vand;
vil man have samme noget guulagtigt, saa maae
man beitse det med bare Viinsteen.

Den lysere og ffierere Farve gjør man lige-
som forhen er sagt. Vil man allene giøre Couleur
de Chair, saa tager man en halv Dosis af det,
som blev udfordret til Couleur de Rose.

No. 52. Couleur de Rose paa Lerret eller
hvidt Silketoi.

Man tager 1 Pund Safflor eller uægte Saf-
fran til 1 Pund Linnet; men man lader det blødes
to Dage i Vand, indsyet i en liden Pose. Der-
efter flaaer man Vandet af, og quier det saa længe
med Hænderne i reent Vand, indtil Vandet, som
man trykker ud af Posen, er gandske klart og
reent. Derefter gjør man en Luud af 4 Lod Pot-
aske, som man legger i Vand om Aftenen, saa
er Luuden færdig om Morgen. Man plukker da
den udvredne Saffran i en Skaal, flaaer Potaske-
Luuden

Luden derpaa, og lader det staae i to Timer. Derefter trykker man Farven vel ud af Saffra-
nen, rører den om med en liden Stok, lader Lin-
nedet koge i Time derudi, og vender det imidler-
tid ofte om. Derefter holder man Linnedet paa
en Stok, slaar en Pøgel Viin-Eddike eller Ci-
tronsaft i Farven, rører den vel om, legger Lin-
nedet derudi igien, og lader det ligge, indtil det
bliver saa høit, som man vil have det. Derefter
skyller og tørrer man det paa et Sted, hvor der
hverken kommer Soel, Lust eller Jld. Naar det
er vel koldt, saa gjør man det stift med kogt hvid
Stivelse, og ruller det tørt. Den blegere Farve
gør man siden.

No. 53. Carmoisin paa Silke.

Til i Rund Garn tager man 8 Lod gemeent
Allun, kommer det i 2 Kander Vand, og smel-
ter det paa Jlden. Derefter tager man Kiedelen
af, legger Silket derudi, og lader det ligge Nat-
ten over. Den anden Dag tager man det op og
skyller det. Derefter sætter man en Kiedel paa
Jlden med 8 Lod ægte Fernambuk og 3 Kander
Vand, og lader det koge en halv Time; derefter
sier man Fernambukken fra, legger Løiet derudi,
og lader det ligge, indtil det bliver koldt. Vil
man have det carmoisinrødt, saa sætter man samme
Farve paa Jlden, lader den blive varm, slaar en
halv Pot gammel Urin derudi, og rører det vel om,
indtil det bliver mørk Carmoisin; derefter tager
man Løiet op, skyller og tørrer det.

No. 54.

No. 54. Rosenrødt paa Silke.

Herved gaaer man til verks paa samme Maa-
de, som med Carmoisinfarven, undtagen at man
ikkun tager 4 Lod ægte Fernambuk; dog bruger
man hverken Luud eller Urin dertil.

No. 55. Citrongult paa Silke.

Hertil tager man den samme Beitsning, som
til Rosenrødt; derefter fyller og tørrer man Sil-
ket. Derpaa kommer man 4 Lod Gurkemen
derudi, som Matten over har staaet i blød i en
Vægel Børdel, og lader det derefter opkoge, leg-
ger Silketøiet derudi, lader det atter koge jevnt en
Fierdedeel Time, og vender det flittig om. Der-
efter tager man Kiedelen af, lader Tøiet blive
koldt, fyller og tørrer det, men hverken i Solen
eller i Luften.

No. 56. Ponceaurodt paa Silke.

Man gjør en Luud i en Kiedel af 6 Lod hvid
Potaske og 2 Kander Vand, river 4 Lod Orlean
derudi, lader det koge jevnt og rører det vel om.
Derefter legger man Silketøiet derudi; saa at det
net op kommer til at koge paa Ilden, tager siden
Kiedelen af, og naar man har ladet det ligge derudi
en Fierdedeel Time, tager man det op, og lader
det blive koldt, fyller det og hænger det op at tør-
res. Derefter sætter man atter 2 Kander Vand
paa Ilden, og lader 8 Lod Allun smelte derudi.
Efterat Allunet er smeltet, tager man Kiedelen af,
legger Tøiet derudi, og lader det staae Matten

over. Den anden Dag tager man det op, skyller det, men ikke tørrer det. Dagen forhen legger man 8 Lod ægte Fernambuk i 3 Kander Vand at blødes, og den anden Dag koges man det en halv Time; derpaa sier man Fernambukken fra, legger Tøiet i Farven, og lader det ligge saa længe, indtil man seer, at det er høit nok; saa tager man det op, skyller det og tørrer det.

No. 57. Caffe-Farve paa Silke.

Gaf dermed til verks ligesom med den brandgule Farve. Gier derefter en Allunbeitsning af 8 Lod Allun og 2 Kander Vand. Den anden Dag skyl Silketøiet af; men kom Dagen forhen 8 Lod Capr. i en halv Pot Al-Eddike, og en halv Pot Bord-Al. Dagen derpaa slaar man det i Kiedelen tillige med 2 Kander Bordsøl, lader det blive kogheedt, rører det vel om, og legger Tøiet derudi. Derpaa tager man Kiedelen af, og lader det staae saa længe, indtil det bliver koldt; derefter tager man det op, skyller og tørrer det.

No. 58. Oliven-Farve paa Silke.

Man sætter en Kiedel med 2 Kander Vand paa Ilden, og lader 8 Lod Allun smelte derudi. Derefter tager man Kiedelen af Ilden, legger Tøiet derudi, og lader det staae Natten over. Den anden Dag tager man Tøiet op, skyller det og lader det tørres. Siden kommer man 8 Lod Gurkemen i Kiedelen med 2 Kander Vand, lader det koge op, legger Tøiet derudi, og lader det saa koge

føge jevnt en halv Time. Derefter tager man det op, skyller det, naar det er koldt, og tørrer det, dog hverken i Luften eller Solen, men i et Kammer.

No. 59. At tage sort Farve af Silketoi.

Til 1 Pund Silketoi, sætter man en Kiedel med 2 Kander Vand paa Ilden at føge; dertil slaaer man 10 Lod Skedevand, leg Silketoiet derudi, bearbejd det meget got, lad det omtrent føge en Fierdedeel Time, indtil den sorte Farve er gaaet ganske og aldeles ud; derpaa tager man det op, legger det strax i koldt Vand, skyller det endo da to gange i ferskt Vand, hænger det op og tørrer det.

No. 60. Naar man vil føge mørkeblaa eller grøn Farve af Silketoi, saa gaaer man til værks, som her neden for er beskrevet; men er det en lys og skier Farve, saa maae man ikkun tage Halvparten saa meget Skedevand.

Til 1 Pund Silketoi tager man et halvt Pund Skedevand, som man slaaer tilsammen med 2 Kander Vand i en Kiedel. I øvrigt gaaer man til værks dermed ligesaaledes som med det sorte.

No. 61. En Maneer og Maade, at udtage allehaande røde og gule Farver.

Til 1 Pund Silketoi sætter man en Kiedel med 2 Kander Vand paa Ilden, og lader det føge

op, hvorudi man slaaer 8 Lod grøn Sæbe. Der-
 efter legger man Tøiet derudi, og lader det koge
 en Fierdedeel Time; siden tager man det op, skyl-
 ler og tørrer det.

No. 62. At stive Silketoi med Gummi.

Naar man vil gummere Silketoi, saa bløder
 man omtrent for 1 Skilling Gummidragant og for
 1 Skilling Huusblas i en Pøgel Vand Natten
 over. Den anden Dag slaaer man en Pøgel Vand
 dertil, og lader det koge indtil det smelter. Der-
 efter sies man det igiennem et tyndt Klæde, for-
 tynder det med lidet Vand, at det bliver saa tyndt
 som Stivelsesvand, og stryger det med et Klæde
 paa Tøiet.

No. 63. Ægte Carmoisin paa-
 Uident.

Til 1 Pund Garn tager man 4 Lod Rømersk
 Alun, 2 Lod rød Viinsteen, samt 2 Lod hvid
 Viinsteen, og bærer sig ellers dermed ad, ligesom
 med ægte Skarlagen.

No. 64. Æst Brandguult.

Til 1 Pund Garn tager man 6 Lod hvid
 Potaske, som man smelter i en Kiedel med 3 Kans-
 der lunket Vand. Derefter legger man 4 Lod
 Orleans i en Morter, river det fint med samme
 Potaske-Luud; dette sies man igiennem Derfla-
 get, og lader det netop koge op, legger Garnet
 det:

derudi, handterer det got, tager Kiedelen af, lader Garnet blive koldt og fyller det. Vil man have det bleggt brandguult, saa legger man et halvt Pund Garn derudi efter Farvningen; men hverken det Uldene eller Linnebløder bliver beistset. Med Silkefæde gaar man paa samme Maade til værks.

No. 65. Mørk Brandguult.

Til 1 Pund Garn tager man 3 Lod Allum, 3 Lod rød Viinsten, og et Par Hænderfulde Hvedeslid; samme kommer man i en Kiedel med 3 Kander Vand, og koger det op; derudi legger man Garnet, som maae blive got handteret, og koge en Fierdedeel Time. Derefter tager man det op, gjer det koldt og fyller det. Dagen forhen bløder man Krappen, tillige med 2 Lod Gurkemen i 2 Kander Vand, som er lunke, og lader det saa netop koge op; derefter legger man Garnet derudi, man tager det da strax af Ilden, at det ikke koger; saaledes lader man det siden ligge indtil det bliver koldt, da man tager det op og fyller det.

No. 66. Mørk Rødbruunt.

Dette farver man paa samme Maade, som forhen er meldt, med rød Krapsfarve. Derefter koger man 2 Lod bruun Brasilie paa nye i 2 Kander Vand, og sier det af; saa legger man Garnet derudi, og bearbejder det indtil det er saa mørkt, som man vil have det; da man tager det op, lader det blive koldt og fyller det.

No. 67. Gris de Lin.

Man farver 1 Pund Garn først ligesom Rosenrødt, lader det blive koldt og fylder det. Derefter koges man 2 Lod bruun Brassilie en halv Time i andet Vand, sier det igiennem, legger Garnet derudi, og handterer det saa længe indtil man seer, at det bliver saaledes, som man vil have det; derefter tager man det op og fylder det, naar det er koldt.

No. 68. Celadon.

Vil man have Farven lidet gulagtig, saa legger man Garnet i en svag Bau- eller Græsfarve, tager det derpaa op, fylder det, naar det er koldt, og lader det tørres. Dagen forhen kommer man 4 Lod Spansegrønt i en halv Pot stærk Ol-Eddike, lader det staae Natten over, og river Garnet derudi. Dette gjør man 3 eller 4 gange, indtil Garnet bliver grønt nok. Efterat Garnet da er tørt, koges man Vand op med lidet Sæbe, og fylder Garnet derudi, saa længe til man troer, at det har nok.

No. 69. Mørkebruunt.

Til 1 Pund Garn tager man 4 Lod Allun og 4 Lod rød Viinsteen, som man koges tilfammen, og legger Garnet derudi, tilligemed Hvedeklid og 3 Kander Vand, og lader det koge 1 Time; derpaa tager man det af, lader det blive koldt og fylder det. Dagen forhen legger man 4 Lod Krap i Vand,

i Vand, for at bløde det, og 6 Lod guul Brassillie koges en halv Time tilforn i en Pose. Der-
efter tager man Posen op, legger Garnet derudi,
og lader det ligeledes koge en halv Time. Der-
paa tager man Garnet op, slaaer det Vand bort,
hvorudi Brassilien er kogt, og lader derimod andet
Vand tilligemed den udblødte Krap koge i Kiede-
len, indtil det bliver got; derpaa legger man Gar-
net derudi, som har ligget i den gule Farve, og
handterer det got, indtil det bliver mørkt nok.
Derefter tager man Garnet op, kommer i samme
Farve 1 Lod stødt Galæble og 2 Lod Victriol, rører
det vel om, legger Garnet derudi, og handterer
det got, indtil det bliver saa mørkt, som man vil
have det; derpaa tager man det op og skyller det,
naar det er blevet koldt.

No. 70. Blaåt.

Man kommer 4 Lod stødt Indigo i gammel
Urin, og lader det staae 11 Dage og blødes. Der-
efter river man det fiint, og sier det igiennem en
liden Haarsigte i en Leerpotte. Slaae dertil 4
Kander Urin, jo ældre jo bedre; varm denne Farve
op, og lad den blive saa heed, som man kan holde
Haanden deri. Leg derpaa Garnet i Farven, og
lad det ligge derudi omtrent 48 Timer; arbeid det
vel om hveranden Time, indtil man seer, at det
er blaåt nok. Men skulde det imod Formodning
ikke ville blive blaåt nok, saa varm det op igien,
skyl det siden af i anden Urin, kom det saa op i
Farven igien, skyl det da tilsidst af i ferskt Vand,
og lad det tørres.

Den

Den lysere Farve gjør man siden paa samme Maade; dog at Garnet da ikkun maae ligge lidet i Farven, indtil det bliver saaledes, som man vil have det.

No. 71. Mørkegrønt.

Garnet maae først beitses i 2 Hænderfulde Hvedeklid og 6 Lod Allun, der maae koges tilsammen, ligesom ved den forrige mørkegrønne Farve. Man farver det først høiguult med 1 Pund Wau eller fr. Græs, 2 Lod Potaske og 4 Lod hvid Kalk, som tilfammen maae staae i blødt en Nat i 4 Rander Vand. Den anden Dag koger man det en god Time; derefter tager man Wauen op, legger Garnet derudi, og lader det koge indtil det bliver mørkeguult; siden tager man det op og skyller det, naar det er koldt. Derpaa legger man dette guulfarvede Garn i den blaa Farve, og lader det ligge saa længe, indtil det bliver grønt. Derefter skyller man det, ligesom det blaa Garn. Vil man have det græs eller søtgrønt, saa gaar man til verks paa samme Maade, som er sagt om det lyseblaa.

No. 72. Uægte Carmoisin.

Med dette gaar man til Verks paa samme Maade, som med den uægte Skarlagens Farve. Derefter tager man Garnet op, slaar en Pøgel eller en halv Pot Urin, eller Potaske-Lund i Farven, gjør samme varm, og lader Garnet ligge saa længe derudi, indtil det seer ud som Carmoisin; herefter man skyller og tørrer det.

No. 73.

No. 73. Sort paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tag 3 Lod guul Brasslie, som bliver lagt i en Pose tilligemed en liden Steen, paa det at den kan synke til Bunds; samme kommer man med 2 Lod stødt Galæble i en Kiedel, slaaer 4 Rander Vand derpaa, og lader det koge en halv Time; derefter legger man det uldene Garn derudi, og lader det paa nye koge en halv Time, hvorefter man hænger det op, tager Pungen med Gnuilspaanen op af Kiedelen, og kommer i dets Sted 4 Lod bruun Brasslie derudi, og lader det koge 1 Time; legger derpaa Garnet derudi igien, og lader det paa nye koge en halv Time. Tag det saa op, kom 8 Lod Victriol i Farven, leg Garnet deri igien, rør det vel om, og lad det koge saa længe, indtil det bliver sort. Derpaa tager man det op, og kommer 1 Lod stødt Spansskrant i Farven, som har ligget i blød saa længe som Garnet har kogt, eller en Nats Tid. Saa legger man Garnet derudi igien, rører det vel om, lader det ligge indtil det bliver koldt, da man tager det op og fyller det.

No. 74. Graat paa Uldent.

Til 1 Pund Garn tag 3 Lod fin stødt Galæble, som man lader koge med 3 Rander Vand i en Kiedel. Derpaa legger man Garnet derudi, og lader det koge Trefierdedeel Time; saa tager man det op, og kommer 1 Lod Victriol i Farven, legger saa Garnet deri igien, og handterer det vel, indtil man seer, at det er graat nok. Vil man have

have det mørkere, end dette er, saa kommer man lidet mere Victriol dertil, legger saa Garnet deri igien, og lader det koge, indtil det bliver saaledes, som man vil have det; saa tager man det op, og lader det blive koldt.

Allehaande Farver paa Linnen.

No. 75. Brandguult.

Til 1 Pund Lerret tager man 3 Lod Potaske, og smelter samme i 2 Kander Vand; derefter river man 2 Lod Orlean smaat med samme Luud i en Morter, og lader det blive kogheedt. Derudi legger man Lerredet, og lader det ligge saa længe indtil det bliver koldt, da man tager og skyller det.

No. 76. Citronguult.

Til 1 Pund Lerret tager man 8 Lod Allun, som man lader smelte i 2 Kander Vand paa Ilden. Derpaa lader man Lerredet ligge derudi Natten over; den anden Dag tager man det op, men skyller det ikke, men tørrer det. Derefter bløder man 1 Pund Engeskier i en skarp Luud af Birkeaske og 4 Kander Vand, lader det koge deri en Time, tager saa Engeskieren op, og legger Lerredet derudi, som maae koge jevnt en god halv Time. Derpaa tager man samme op, og kommer et

et halv Lod Spanfgrønt i Farven, som i Forveien maae være stødt ganske fiint, og have ligget i blød Natten over; Spanfgrønnet rører man vel om, naar man holder det i den gule Farve, legger saa Lerredet derudi, og handterer det got, indtil man seer, at det er farvet nok; da man tager det op og fylder det.

No. 77. Mørkerødt paa Lerret.

Til 1 Pund Lerret leg 8 Lod rød Wiinsteen og 8 Lod Allum i blød, som man siden smelter paa Ilden i 2 Kander Vand; derpaa tager man Kiedelen af, og legger Lerredet derudi, og Dagen efter tørrer man det. Derpaa koger man 1 Pund Mellem-Fernambuk i 4 Kander Vand en god Time; siden tager man Kiedelen af Ilden, tager Fernambukken op, og legger Lerret derudi, som man giennemarbejder vel, og lader det ligge saa længe, indtil det bliver koldt; derpaa tager man det op, og tørrer det, uden at fylle det.

No. 78. Grønt Lerret.

Til 1 Pund Lerret tag 8 Lod Allum, smelt det i 2 Kander Vand, og lad Lerredet ligge deri Natten over. Den anden Dag tag det op og tør det. Dagen forhen maae man have lagt 1 Pund fransk Græs eller Wau i blød i 2 Kander Vand og 2 Lod grad Potaske, hvilket man Dagen efter koger 1 Time; tager saa Wauen op, legger Garnet derudi, og naar det har kogt jevnt en halv Time, saa

saa tager man det op, skyller og tørrer det. Derpaa koger man 4 Lod bruun Brassilie en Fierdedeel Time i halvtredie Pot Vand; tager saa Kiedelen af Ilden, og kommer 1 Lod Spanskegrønt derudi, som maae i Forveien være udblødt i en halv Døgel Vand; dette rører man vel om, legger saa Garnet derudi, og bearbejder det vel og saa længe, indtil det er grønt nok.

No. 79. Lysersødt paa Lerret.

Tag 1 Pund Lerret, leg det i samme Beitzning, som det gule Lerret; tag det derefter op, og tør det, uden at skylle det først. Dagen forhen legger man 8 Lod ægte Fernambuk i blød i 3 Kander Vand, og koger det en god Time Dagen efter. Derpaa sier man det fra, legger Lerredet derudi, og lader det ligge indtil det bliver koldt; saa tager man det op, skyller og tørrer det.

No. 80. Uægte blaat paa Lerret.

Til 1 Pund Lerret tager man 8 Lod bruun Brassilie, som man lader koge i 3 Kander Vand en god halv Time. Efterat Farven er frastet, kommer man 2 Lod Spanskegrønt deri, som har ligget Natten over i blød i en halv Døgel Vand, rører det vel om, legger Lerredet derudi, og lader det ligge indtil det bliver koldt; derpaa tager man det op, skyller og tørrer det.

No. 81.

No. 81. Carmoisin paa Ferret.

Til 1 Pund Ferret kog 8 Lod ægte eller uægte Fernambuk i en Kande Luud og 2 Kander Vand en god Time; tag derefter Kiedelen af Ilden, se det fra, og kom 2 Lod smeltet Allun i samme Farve, rør det vel om, og lad Garnet ligge derudi indtil det bliver koldt; tag det saa op og tør det, uden at skylle det.

No. 82. Ægte Fernambuks Couleur.

Til 1 Pund Garn kog 4 Kander Vand, 4 Lod Allun, 2 Hænderfulde Hvedeklid, og leg Garnet derudi, lad det koge 1 Time under Omrøring; tag det saa op og skyl det; leg derefter 2 Lod Gurskemen i 4 Kander Vand, og lad Garnet koge en halv Time deri; tag det saa op og forandre Vandet med 10 Lod ægte Fernambuk, og lad det koge tilsammen 1 Time; tag det saa af Ilden, og tag Fernambukken op; lad Garnet blive koldt deri, og skyl det saa af.

No. 83. Rød Brassilie Couleur.

Denne gjør man paa samme Maade, som den forhen ommeldte Fernambuks-Farve.

No. 84. Caffee-Couleur.

Til 1 Pund Garn tag 2 Lod Viinsteen, 2 Lod Allun, og kog det i en Kiedel med 4 Kander Vand en god halv Time; tag saa Garnet op, lad
F
det

det blive koldt, og skyl det. Lad derefter 8 Lod guul Brasslie-Spaan koge en halv Time i en Kiedel i 4 Kander Vand; leg Garnet derudi, efterat Brasslie-Spaanen er optagen, og lad det koge en Fierdedeel Time; tag saa Garnet op, og leg 5 Lod Krap i Farven, forlæng den med en halv Pot Vand, lad det koge, og tag det af Ilden; leg saa Garnet deri, og lad det ligge indtil Farven bliver kold, rør det slittig om, og lad det ligge deri, indtil det bliver ret cassebrunt; tag det saa op, og lad det blive koldt.

No. 85. Pallie-Couleur.

Kog 4 Kander Vand, 1 Lod rød Viinsteen, 2 Lod Allun, 1 Lod Krap, altsammen i en Kiedel, og rør det slittig om; leg saa Garnet deri, og lad det koge en Fierdedeel Time; tag det derefter op, lad det blive koldt, og skyl det.

No. 86. Citronguul Couleur.

Tag til 1 Pund Garn 4 Kander Vand, 2 Hænderfulde Hvedeklid, lad det koge 1 Time, og leg Garnet derudi; derefter tag det op, lad det blive koldt, og skyl det. Slaae derpaa 2 Kander Vand i en Kiedel, samt 2 Pund Engeskier, stød det ned med 2 Stofke, kom 3 Lod Potaske dertil, og lad det altsammen koge en halv Time; tag saa Kiedelen af Ilden, tag Engeskieren op, leg Garnet deri, og rør det slittig om, indtil det bliver Citronguult.

No. 87.

No. 87. En anden Citron-Couleur.

Beitse Tøiet eller Garnet paa foregaaende Maade; tag derefter 4 Kander Vand, 4 Lod Gurkemen, lad det koge op, leg Garnet derudi, og lad det under bestandig Omrøring koge en Fierdedeel Time; lad det derefter blive koldt; skyl det saa, og hæng det op paa et Sted at tørres, hvor der er varmt.

No. 88. En bruun Couleur.

Til at beitse 1 Pund tager man 4 Lod rød Viinsteen, 4 Lod Allun og 4 Kander Vand, som man lader koge op. Deri legger man Garnet, og lader det under flittig Omrøring koge 1 Time; derefter tager man Kiedelen af Ilden, tager Garnet op, lader det blive koldt og skyller det. Siden lader man 4 Kander Vand, en halv Kande Al-Eddike, 12 Lod Krap og 2 Hænderfulde Hvedeklid koge tilfammen, rører det om, og lader det staae en Fierdedeel Time. Derpaa tager man det af Ilden, og lader det staae til det bliver koldt. Siden tager man Garnet op, sætter Farven paa Ilden, kommer 4 Lod stødt Galable deri, og lader det koge op tilfammen; legger saa Garnet deri, rører det vel om, dog jævnt, og lader det koge en Fierdedeel Time; derefter tager man det op, lader det blive koldt og skyller det. Jo mere fere man vil have samme, jo længere lader man det koge.

Lysebruun Couleur.

Vil man have det lysebruunt, saa tager man
iffun 2 Lod Galæble til ovenmeldte Farve.

No. 89. Sort at farve.

Man koger 4 Kander Vand, Corduansvæarte,
og 2 Lod stød Galæble i en Jerngrøde, derefter
tager man det af Ilden og lader det staae, til det
bliver koldt. Siden legger man Lerredet deri,
rører det agtsomt om, og lader det koge en halv
Time. Derpaa tager man det op og fyller det.
Er det Baand man farver, saa vinder man dem
om en liden Rulle paa et reent Klæde, og stiver
dem med Gummi, som er udblødt i lidet Al-Ed-
dike; derefter lader man dem tørres.

No. 90. Lerret at farve guult.

Dertil tager man en god Deel Urin og 2 Lod
Gummi, hvori man legger Lerredet. Naar det
da er guult, tager man det op, og hænger det hen
paa et varmt Sted at tørres.

No. 91. Rosenrødt paa Uldent eller Linnet.

Gier en Luud af Kalk eller af god Aske, og
kom rødt Sandeltræe, Fernambuk og noget Bræn-
deviin deri. Kom dette i en nye Potte, og lad
det staae. Derefter kog det tilsammen, og dyl det,
som du vil farve, saa ofte deri, indtil du seer, at
det har faaet den rette Farve.

No. 92.

No. 92. Blaåt Uldent at farve.

Man samler Urin i 14 Dage, og bløder 16 Lod Indigo deri. Naar det har staaet i 8 Dage, saa legger man mere Indigo dertil, med nogle Lod Potaske og Hvedeklid, kommer det i en Kiedel tilsammen, sætter det paa Ilden, og legger Tøiet derudi.

No. 93. Grønt Uldent at farve.

Grønt farver man i samme Farve; men Garnet maae først være gult.

No. 94. Grønt Linnet.

Man koger bruun Brassilie og Wan tilsammen, hælder det Klare fra, og lader Tøiet ligge deri, indtil det har faaet den rette Farve.

No. 95. Celadongrønt paa Uldent.

Til 1 Pund Garn kommer man 4 Lod Spanskgrønt i halvanden Pot Al-Eddike, som man gier lunket, legger Garnet deri, og lader det staae Natten over. Den anden Dag vasker man det, og legger det endnu 4 gange i samme Farve, men lader det tørres imellem hver gang. Naar det saa er 4 gange tørt, sætter man en Kiedel med Vand paa Ilden, kommer 2 Lod Benedikt Sæbe deri, lader det koge op, skyller Garnet det bedste man kan deri, og lader det tørres.

No. 96. Blaat paa Uldent eller Linnet.

Til 1 Pund Garn eller Løi koger man 6 Lod Alluin og en Haandfuld Hvedeklid i en Kiedel tilsammen. Naar dette er opkogt, saa legger man Garnet deri, koger det 1 Time, og rører det vel om; derefter tager man det op og skyller det. Ferredet maae derimellem tørres, men ikke det uldene Løi. Derefter slaar man 4 Rander Vand i samme Kiedel, tager til hvert Pund 12 Lod Brassilie, og lader det koge en halv Time; hælder saa det klare fra, og lader Garnet ligge deri, indtil det bliver koldt, da man tager det op, skyller og tørrer det. Vil man have det bleegt, saa tager man 2 Lod mindre Brassilie. Vil man have det mørkt, saa tager man 12 Lod Fernambuk til hvert Pund. Det uldene Løi maae ikke tørres derimellem.

No. 97. Silke- og Atlas-Baand at give god Glands.

Smelt en Deel Gummi Dragant, eller Gummi Arabicum i klart og got stærkt Ol, og kom det hvide af et Eg deriblant. Trek Baandet derigennem, saa faaer det en skøn Glands.

No. 98. Hvorledes man skal tage Pletter af Silketøi.

Man maae vaske Pletterne med Citronsafft, saa gaaer de bort. Men er det Fedtpletter, saa maae

maae man tage friskt Brød, saa varmt, som det kommer af Bagerovnen, og holde det paa Pletterne, da Brødet trekker Fedtet af Pletten, saasnart det bliver varmt.

No. 99. Caneel-Farve at farve.

Kog 2 Lod Allun, 2 Lod Viinsteen og 4 Kander Vand op, og leg 1 Pund Garn derudi, og lad det koge en halv Time. Naar dette er koldt, saa kog 4 Kander reent Vand med 8 Lod Krap og 1 Lod stødt Galæble, leg det beitsede Garn deri, og lad det koge jevnt en halv Time, rør det flittig om, og skyl det vel af. Med denne Farve kan man farve 2 eller 3 Farver, lyst eller mørkt.

No. 100. Kraprødt.

Til 1 Pund Garn koger man 5 Lod Allun, samt halvtredie Lod rød Viinsteen op, og skummer det. Derefter gjør man Garnet vaadt i bemeldte Vand, og lader det rinde vel af. Siden river man 12 Lod Krap smaat med Hænderne, kommer reent Vand i Kiedelen, og legger Farven i koldt Vand. Naar det er blevet heedt, saa legger man Garnet derudi, førend Farven koger op. Siden tager man det op, og naar det er koldt, skyller man det vel af. Saaledes kan man og farve lige-
saa meget Violet, Brunt eller Olivenfarvet i samme Kiedel, og i samme Farve, hvori det røde er farvet.

No. 101. Mørkebruunt.

Til 1 Pund Garn tager man 5 Lod Allun. Men er der endda noget andet Vand fra andet Garn tilovers, saa kan man komme 3 Lod Allun i samme, og i øvrigt handler det paa samme Maade, som den forrige Beitsning. Naar det er saa heedt, at man kan holde Haanden deri, saa legger man Garnet i Luden, og rører det vel om med Hænderne, men sætter det ikke paa Ilden. Vil man have det leverbruunt, saa legger man det i en svag Sværte. Naar det saa er allunet, saa bliver det got leverbruunt.

No. 102. Caffe-Farve.

Dertil bruger man Allun paa samme Maade, som til den mørkebrune Farve. Siden gjør man det guult med Løv, skyller det vel ud, og legger det i en svag Krapred Farve, hvori man til hvert Pund Garn tager 5 Lod Allun, eller og det, hvormed man forhen har farvet mørk Krapredt. Derefter koger man 6 Lod guul Gutte i en Pung, og legger Garnet deri, saa bliver det Pommerants-Farve. Vil man have det mørkt, saa legger man det i en svag Sværte, eftersom man vil have det dunkelt til.

Nogle andre Maader at farve paa.

No. 103. Linnet Garn at farve bruunt.

Til 1 Pund Garn tager man halvandet Pund Træebark, Halvparten Birke- og Halvparten Ellebark, samt 1 Lod Galæble, som man støder ganske fiint; dog iagttager man nøie, at det yderste af Barken bliver nøie affkallet. Derefter tørrer man dem vel, og støder dem ganske fine. Efter at Barken og Galæblerne ere fiinstødt, saa kommer man dem i en Kiedel, setter samme paa Ilden, slaar noget Vand derpaa, og lader det koge en god Tid. Derefter slaar man mere Vand deri, paa det at Farven kan trækkes got ud af Barken. Derefter sier man Farvesuppen vel fra Barken igiennem Dørslaget, hvorpaa Garnet bliver lagt op i Farven for at koges. Det linnede Garn maae i Forveien være kogt, tørret og rullet, saa at det kan blive got blødt, paa det at Farven kan desto bedre bide derpaa, og trække ind deri. Naar Garnet saaledes har kogt en god Tid, og under Kogningen bestandig er blevet omrørt og omvendt med en Træspade, saa løfter man det op i Bæiret med Træspaden oven for Kiedelen. Imidlertid kommer man 1 Lod Vicriol deri, som forhen er fiinstødt, og efterat det er smeltet, saa lad Garnet atter komme i Kiedelen, dog maae det da ikkun koge lidet, men desto mere og vel omrøres. Finder man saa, at Garnet er mørkt nok, saa tager man det strax op; men ellers

lader man det ligge indtil det bliver koldt, eller i det mindste noget afkølet, og i saa Fald bliver Kiedelen strax taget af Ilden. Naar det saa bliver taget op, saa hænger man det strax op at tørres. Er det da endelig blevet vel tørt, saa skyller man det af i stærk Luud, som maae være ret kold, dog ikke i koldsteht Luud. Naar nu Garnet paa denne Maade er blevet udskilt i Luden, saa hænger man det op igien at tørres, og derefter skyller man det vel ud i reent Vand, saa er det færdigt. Vil man have det ret mørkt, saa skyller man det oftere i Luden, dog maae man tage i Agt, at det tørres imellem hver Skylning. Farven kan og blive giort stærkere og klarere, om man vil kaste lidet Salt i Farvekiedelen.

No. 107. Kraprødt paa Linnet.

Naar man vil farve det paa denne Maade, saa legger man gammelt Jern i Eddike, og lader det ligge i blød i 14 Dage. Derefter sier man Eddiken fra, og kommer saa meget Krap deri, som man formener at behøve til dette Brug. Er det en halv Pot Eddike, saa tager man 4 Lod Krap dertil, saa at til hver halv Pot Eddike bliver taget 4 Lod Krap. Lad den ligge en Nat over i blød i Eddike; sie Eddiken derefter fra i en Kiedel, og lad den blive lunket paa Ilden. Slaae samme derpaa i en Fierding, leg Tøiet deri, og lad det ligge, indtil det bliver rødt nok. Naar det er taget op af Farven, saa gjør man en Luud, saa meget man bruger, af Potaske, og skyller Tøiet

Tøiet først deri, men siden i reent Vand, helst
Flods eller rindende Vand.

No. 105. Hvi Brandguult paa Lerret
eller Linnet Garn.

Gjør en kold Luud af Birke-Afke. Om Af-
tenen førend den skal bruges, saa kom lidet stødt
Orlean i lidet Vand, for at udblødes; tag derefter
saa meget af Luden, som er fornødent, at det kan
staae got over det, som skal farves; men til hver
Kande Luud maage tages 1 Lod Orlean. Sæt
Luden paa Ilden, slaae den udblødte Farve deri,
og lad den ifkun koge lidet. Sie den derefter
igiennem en Haarsigte eller fiint Dørslag; slaae
det saaledes Afklarede i Kiedelen igien, og naar
det koger op, saa leg Lerredet eller Garnet deri;
men vend det ofte og flittig om, paa det at det
ikke skal blive plettet, og naar det saa koger op
igien, saa tag Kiedelen af Ilden; vrie det der-
efter op igien af Farve-Kiedelen, og hæng det op
at tørres. Siden kan man rulle det, saa er det
færdigt. I samme Farve kan man legge andet
Linnet, som man vil have lysere, naar man kun
iagttager, at Farven bliver først opkogt. Dette
kan man farve i Kobberkar, hvad enten de ere for-
tinnede eller ufortinnede; men Jerngryder ere her-
til ikke tjenlige.

Nogle andre Maader at farve paa.

No. 106. Uldent Garn at farve blaåt.

Tag Urin, best af saadan een, som drikker stærk Drif, kom det i en Bøtte eller Potte, leg et Laag derover med et Klæde imellem, paa det at det kan holde ret tæt, og lad det staae ved en varmt, men ikke heed Oven i 3 til 4 Dage. Hæld derefter det Klare af, slaas det Tykke bort, og skyl Botten ret reen af, paa det at det Klare kan slaas i den igien. Støb derpaa Indigo ganske fint, og kom det i en tæt sammenshet Pose eller Pung, som er giort af tyndt Lerret, og sbe den derefter ganske tæt sammen, leg den i det klare Urin, og lad den ligge deri 4 eller 5 Dage, men riv og tryk den en gang hver Dag. Leg derpaa en ulden Traad deri, for at prøve Farven. Er Farven grøn, efterat Traaden har ligget i 12 Timer deri, saa er den god. Derpaa dykker man da først et Stykke efter det andet deri, og vrier det af; derefter legger man dem alle ganske jevnt og glat sammen, legger dem saa glat og jevnt ned i Botten igien, og naar det saa har ligget deri fra Morgen til Middag, saa vrie det af igien, og leg det paa samme Maade atter deri igien, efterat det er vel udfyldt. Paa denne Maade bliver det liggende i 2 eller 3 Dage, indtil det altsammen er saa mørkt, som man vil have det; men man maae passe paa, at det hver Morgen og Aften afvries, oprystes, og legges jevnt og glat sammen og ned igien. Ligeledes maae og
Blaa-

Blaaposen hvergang rives og trykkes af. Naar det da er saa mørkt, som man vil have det, saa river man det op af Farven, udskyller det først i Urin, som man slaaer op i Farven i Botten, for at gjøre den til lyseblaa Farve. Derefter vasker man det uldene Løi af i heed Sæbeluud, skyller det siden af i heedt Vand, og hænger det saa op at tørres. Proportionen til denne Farve er: Til 1 Pund uldent Garn eller Løi tages 1 Lod Indigo, naar Farven skal være mørk, men af Urin tager man saa meget, at det kan staae vel over Garnet, ellers bliver det plettet. Botten maae og være vel tæt, og staae saaledes, at den altid kan være Sommervarm, men ikke hedere.

No. 107. Uldent Garn at farve grønt.

Først farver man det uldene Garn guult paa følgende Maade: Man tager Birkelev, enten lige som de voxer om Sommeren, eller naar de ere tørre; dog ere de friske de beste. Disse koger man med saa meget Vand, at Vandet staaer over dem, og til hvert Pund tager man 3 Lod Allun. Naar Løvene har kogt saa længe, at Vandet er blevet vel guult, saa trykker man dem ud, og legger det uldene Garn deri, som i Forveien maae være vel affkylt, og lad det koge lidet, men rør og vend det imidlertid flittig om. Naar det saa har faaet en god guul Farve, saa tag det op, eller lad det ligge deri indtil det bliver koldt; ryst derpaa Garnet ud fra hinanden, skyl det af, og hæng det op at tørres; leg det derefter i den foranbeskrevne blaa Farve,

Farve, og gaf i øvrigt til verks dermed ligesom med det blaa; nemlig, at det hver Dag afvries et Par gange, udfyldes, legges jevnt og glat ned igien, og Blaaposen hvergang rives og trykkes af. Man lader det ligeledes ligge 2 eller 3 Dage deri, alt eftersom man vil have det mørkt til. Naar det saa bliver optaget, seer man efter, om det er plettet, trykker Farven ud, hænger det op at tørres, og legger det saa i Farven igien, saa bider det bedre paa; men er det eens og ikke plettet, saa fyller man Garnet i koldt Vand, og hænger det op at tørres, saa er det færdigt. Denne grønne Farve kan ligesaa got vaskes som den blaa, og falmer ikke.

No. 108. Uldent Garn, Bomulds-Garn og Hørgarn at farve graat.

Til hvert Pund Garn tager man 4 Känder Vand, eller saa meget, at det staaer vel over Garnet, 3 Lod Galæble, 3 Lod Biinsteen, og 4 Lod Allun. Dette støder man altsammen ret fint, og sigter det igiennem et tæt Dørslag; derefter kommer man det i Kiedelen, og slaar Vandet derpaa. Naar dette har kogt en Time til ordinair Uld, men ifkun en Fierdedeel Time til Bomuld, saa legger man Garnet deri, og lader det koge en Fierdedeel Time; men Bomulds-garnet og det linnede Garn maae koge en heel Time; derefter tager man det op, og hænger det op indtil det er koldt; men siden vrir man det af og fyller det. Imidlertid gjør man Kiedelen vel reen, og sætter den paa nye paa Ilden med ligesaa meget ferskt Vand, som

som bruges til Beitsningen; deri kommer man 8 Lod Vicriol, og lader det ikkun blot staae et Opkog: saa tager man det strax af, og dnykker det beitsede Garn op og ned deri, saa længe og ofte, indtil det bliver saa mørkt, som man vil have det. NB. Førend dette Garn bliver farvet, saa maae der bindes stærke Rødebaand deri, hvori man maae holde det, naar det bliver dnykket op og ned, saa at Stykkerne kan trækkes rundt omkring i Baandet, saa bliver det lige mørkt overalt. Men er det Hørgarn, saa kan det og koges op med Vicriolvand, og siden maae det staae saa længe, indtil det er blevet saa koldt, at man kan handtere det med Hænderne.

No. 109. Uldent Garn at farve ægte rødt.

Til 1 Pund Garn tager man 2 Lod Cochenille, steder samme ganske fiint og legger det i blød i lidet Vand om Aftenen, førend man Dagen efter tænker at farve; derpaa tager man 8 Lod Skedevand i en Flaske, hvori det har vel Rum, og kommer ligesaa meget andet ferskt Vand dertil; siden legger man 2 Lod Engelsk Tin deri, som maae være ganske fiint skaaret, propper saa Flasken vel til, holder den tæt og lader den staae i 24 Timer. Naar man saa vil farve, saa sætter man en velfortinnet Kiedel paa Ilden, og naar det koger op, saa kommer man 2 Lod Viinsteen deri, som først maae være ganske fiint stødt, og lader det koge lidet dermed. Imidlertid udbløder og tværer man 2 Lod Stivelse i noget Vand, og slaar samme derefter
med

med en nye Dvaast i Kiedelen; naar det saa koger op, saa kommer man den udblødte Cochenille deri, og noget derefter Skedevandet, som man hælder sagte ud af Glasfen, paa det at det Tykke, der har sat sig paa Bunden, ikke skal følge med. Derhos iagttager man, at det bliver siet igiennem en Netteldugs Lap, førend det bliver hældt i Kiedelen; derpaa legger man Garnet deri, efterat hvert Stykke i Forveien er oprystet, og lader det under bestandig Omrøring og Omvending med en Træes Spade koge ganske jevnt, indtil Suppen bliver ganske klar, og al Farven er trakt ind i Garnet. Derefter hænger man det op indtil det bliver koldt, siden skjeller og vrir man det vel af, og hænger det op at tørres, saa er det færdigt. Ved denne Farve maae nøie iagttages, at dertil ei tages Brønd- eller saltagtigt Brakvand, men got Regnvand eller andet ferskt Vand; og med saadant Vand maae det saavel farves som skjelles. Det Tin, som skal bruges til denne Farve, kan man kiese hos Kandestøberne, nemlig de Spaaner, som gaaer af ved Dreiningen, hvilke ere lettere at skjære; men det maae være af det beste og fineste Engellske Tin. Om Skedevandet er got, prøberer man paa følgende Maade: Lad en Draabe deraf falde paa et Stykke Kobber, og dersom det da koger ganske friskt, ligesom naar man lader dryppe en Draabe Vand paa gloende Jern, saa er det got. Ved denne Farve kommer det meget an paa Tinnets og Skedevandets Godhed. Det er og fornødent, saavel ved denne, som ved andre Farver, at Garnet først

først maae være vasket, og Sæben vel udskylt, før end det bliver farvet; derfor er det best, at man lader det ligge i Vand 1 eller 2 Dage, efterat det er blevet vasket eller skylt; dog maae man give det friskt Vand engang om Dagen, og tilsidst vrie det op, og hænge det op at tørres.

No. 110. Bomulds-garn eller Linnet Garn at farve blaåt.

Kog Vand op, og kom god Birkeaske deri, lad det derpaa staae, indtil Luden bliver saa stærk, at den bider paa Tungen, hæld saa det Klare fra i en fortinnet Kobberkedel, for deri at koges; stød saa Indigo ganske fiint, og sigt det igiennem en Florsigte, kom det deri, og lad det koge en god Fierdedeel Time. Slaae derefter Farven i en god Gegebøtte eller Balje, og leg et Laag derover med et Klæde imellem, paa det at det bliver ret tæt. Sæt derpaa Botten paa et varmt Ildsted eller i en Døn, at Farven saa efterhaanden bliver varm. Dagen derefter leg et Stykke Suurdei deri, som man trykker ganske smaat fra hinanden, tildekker Baljen vel igien, og lader den staae i 4 eller 5 Dage paa et Sted, hvor den holder sig varm. Derpaa prøver man Farven med en nye Træstikke, som man dyppe deri; bliver den grøn, saa er den god; skeer det ikke, saa maae Farven staae saa længe, indtil den holder Prøve. Derpaa dykker man Garnet et Stykke efter det andet deri; men river og gnier det ret got, paa det at det kan tage Farven til sig, og lader det saa ligge i 2 eller 3 Dage.

Dage. Vrie det derefter op, og lad det hænge i 24 Timer at tørres paa et Sted, hvor Solen ikke skinner. Leg det derpaa i Farven igien, hvori det maae ligge saa længe, indtil det er saa mørkt, som man vil have det; men forglem ikke, at holde Baljen vel tæt med et Laag paa og et Klæde imellem, samt at lade den staae i en jevn Varme, thi ellers bider Farven ikke paa og trækker ind. Garnet maae og tages op og gnies og rives engang hver Dag, saa længe det ligger deri. Naar det nu er saa mørkt, som man vil have det; saa vrier man Garnet op af Farven, og lader det hænge saa længe, indtil det er blevet ret vel igiennemitørt. Derefter vasker man det i heed Luud, hvoraf man tager ikke mere, end der kan staaes op i den overblevne Farve i Baljen; men siden skylles man Garnet udi koldt Vand, og hænger det op at tørres, saa er det færdigt.

Den tilbageblevne Farve kan man bruge til Inseblaat, naar den først er opkogt og kommet i Baljen; og naar den saa er lunket, saa legger man Garnet deri, og gaaer i øvrigt til værks dermed, ligesom med det Mørkeblaa, nemlig at Garnet tages op og tørres imellem, rives og gnies hver Dag, samt holdes vel tildekket og i Varmen. Naar det saa har faaet den Farve, som det skal have, saa hænger man det op at tørres, og det behøves ikke at skylles ud i Luud, men ikkun allene i koldt Vand. Proportionen til denne Farve er: Til hvert Pund Bomulds-garn eller Linnet Garn, 2 Lod Indigo, og saa meget Suurdei, som et lidet Høns-Eg.

No. III. Grøn Farve til Bomulds-garn og til Linnet Garn.

Først farver man Garnet blaat paa samme Maade, som det foregaaende; derefter skyller man det, hænger det op, og lader det vel igiennemtørres. Derpaa sætter man 3 Kander kold Virkelund i en fortinnet Kobberkiedel paa Ilden, og kommer 8 Lod Engeskier deri, som man kan koebe tør fra Apotheket, om man ei har den; samme lader man koge en halv Time i Luden, hvorefter man tager Kiedelen af Ilden og Engeskieren op; legger saa et Quintin Spansegrønt deri, som i Forveien maae have staaet noget i blød, rører samme vel om, og lader det koge lidet; derefter tager man Kiedelen af Ilden, legger Garnet deri, og lader det ligge en Fierdedeel Time; saa tager man det op, skyller det af, og hænger det op at tørres, saa er det færdigt. Jo mørkere man vil have dette Garn, jo længer maae det ligge i den blaa Farve. Det merkes, at den angive Proportion af denne grønne Farve just er til 1 Pund Garn.

No. II2. Linnet Garn at farve mørkerødt.

Til 1 Pund Linnet Garn eller Traad tager man 2 Lod hvid Potaske, som bliver stødt ganske fin, og derpaa kommer man 2 Kander fersk Vand; deri legger man et halvt Lod Orlean, lader det koge got i en fortinnet Kiedel, tager saa Kiedelen af Ilden, legger Garnet deri, og lader det ligge saa længe, indtil det bliver mestendeels Brønde-

guilt; og naar det bliver taget op, saa skylles det af, og hænges op at tørres. Gjør derefter en Beitsning af 6 Lod Allun, 3 Kander Vand, og lad det opkoge, tag derefter Kiedelen af Ilden, leg Garnet deri, og lad det staae Natten over. Dagen efter vrie Garnet op af Beitsningen, skyl Kiedelen af, og sæt den paa Ilden med 4 Kander Vand, og kom 8 Lod Fernambuk deri, som maae koge en god Time. Tag den derpaa af Ilden, og hæld det klare af paa Garnet; ryst det fra hinanden, lad det saa ligge til det bliver koldt. Derpaa vries det op af Farven og hænges op at tørres, men bliver ikke skilt. NB. Dette Garn beholder ikke Farven, men falmer, naar det bliver vasket.

No. 113. Solokniplinger eller Galoner
at vaske.

Kog samme i en fortinnet Kiedel, med en Sæbelud, som er gjort af Venedisk Sæbe og rindende eller Kildevand. Imedens det koger kan man pidffe eller slaae det noget, og naar det har kogt lidet dermed, saa gjør man frisk Luid paa samme Maade, legger dem deri igien, koger og slaaer det ogsaa; derefter legger man dem imellem rene Klæder, og ruller dem saa længe, indtil de faaer Glands.

No. 114. Silketoi at vaske.

Bred Toiet ganske jævnt ud paa et Bord, stryg den rette Side ganske tyndt over med Høning, og derpaa ganske tyndt med Sæbe. Tag
ders

derefter grov Sand, som er vasket og tørret igien, sigt samme ligeledes ganske tyndt over Tøiet, og dermed riv det med den flade Haand efter et Strøg fra den eene Ende til den anden, men riv ikke frem og tilbage. Paa denne Maade riv det meget eller lidt, alt efter som Tøiet er smutsigt til; skyl det derefter ret got ud i Vand, indtil man seer, at Vandet løber ganske klart derafra; men det maae slet ikke vries, men ikkun legges jevnt og glat, og Vandet saa udtrykkes; derpaa hænger man det lidt op, paa det at Vandet kan trække sig ned til Enden, som derefter bliver udtrykt. Rulle det derpaa imellem et Lagen, indtil det er næsten tørt, og saa kan det hænges op, indtil det er ganske tørt, saa er det færdigt. Naar Tøiet bliver vasket paa denne Maade, saa beholder det sin Farve; men ved tyndt Silketøi og Daand, som kan bruges ved begge Sider, maae iagttages, at det først bliver bestrøget og revet paa den eene Side, men derefter paa den anden Side. I øvrigt gaaer man deraf med tilverks paa samme Maade.

No. 115. Hvide Handsker at vaske.

Alle Engelske Handsker, som ere glatte uden paa, men ikke de Franske, der seer ud som Vaskhandske, kan vaskes paa følgende Maade: Ere de med aabne Fingre, saa lader man dem blive, som de ere; men ere de blevne opskaarne, saa sye dem sammen igien, og leg en Handske ved Siden af den anden paa Bordet; slaae saa til hvert Par Handske Hviden af et Æg til Skum, dyp en Fjonnels Lap deri, og riv Handskene først af paa den

eene Side. Dyp siden en Linnet Lap i reent Vand, og riv Handsken lidet dermed, men ikke med alt for meget Waadt, saa at den bliver gul deraf; hæng siden Handskene op at tørres, og naar de ere blevne ret tørre, saa træk dem ud imellem Fingrene, og riv dem lidet, indtil de bliver hvide overalt; leg dem siden imellem reent Papier, og rul dem saa længe, indtil de bliver ganske glatte og faaer en Glans.

No. 116. Hvidt Flor og Blonder at vaske.

Stryg Floret ganske glat med et Strøgejern, leg det derefter ganske glat imellem et tyndt Klæde, en Strimmel paa hinanden og ved Siden af hinanden, isald det skulde blive for tykt, om der er meget Flor. Er det nu altsammen lagt paa denne Maade i Klædet, saa sye samme rundt omkring, midt igiennem og overalt, med fin Traad saa tæt, at Floret ikke kan glide eller skaves; kog det derpaa i en fortinnet Kiedel, hvori det har vel Rum, med saa meget ferskt Vand, at det staaer got derover, og med saa megen Sæbe, at den gjør en god Luid. Naar det saa har kogt dermed omtrent halvanden Time, saa hæld Luden af, kom frisk Sæbeluid derpaa igien, og lad det nok engang koge en Time; slaae derefter Sæbeluden bort, og slaae saa andet reent opkogt Vand derpaa; men det bliver da strax taget op, og udtrykt lidet; derefter stiller man det 3 eller 4 gange ned i bestandig frisk koldt Vand; saa lader man det ligge i 5 eller 6 Dage, men hver Dag giver man det reent Vand, paa det at Sæben kan blive trakt
got

got ud; derefter tager man det op, og skyller det i ferskt Vand, trykker det varligt ud, og tilsidst hænger man det op i Luften at tørres. Naar det da er blevet vel tørt, saa trækker man Tragden behændig ud, paa det at Floret ikke skal blive sonderrevet eller beskadiget, hvilket man da tager ud af Klædet, og stiver det paa følgende Maade: Man stryger Strivelse, som ikke er for stiv og ordentlig blaa, i Hænderne, klapper Floret dermed, indtil det er tørt nok til at stryges, og derpaa stryger man det paa Brangen med et varmt Strypæjern. Er det udrunget Flor, saa klipper man Kanterne jævnt af med en Sax, hvor de ere senderrevne. Paa samme Maade kan man ogsaa vaske Blondiner; men dem behøver man ikke at sye fast.

No. 117. Traadkniplinger at vaske.

Sye et Linnet Klæde ret glat og stramt om et høvlet Brædt, og stryg siden paa den eene Side saa tyk Sæbe, at Kniplingerne sidder fast, naar de bliver lagte derpaa, hvilken Paalegning gøres paa følgende Maade: Man legger Kniplingerne med Enderne frem og tilbage, saa at der ligger en Rad jevnstides den anden; derfor er det og fornødent, at Brædtet er langt, især naar man har mange Kniplinger. Naar man har saaledes lagt og udbredet dem glat, saa bestryger man dem med Sæbe igien, og legger et Klæde derover, som maae synes og fæstes ganske stramt og fast paa Eiderne og Enderne. Derpaa vasker man det med varmt

varmt Vand, hvilket man ofte slaar derpaa med den flade Haand eller med en Svamp, og river og gnier det saa længe, indtil der ingen Sæbe er mere deri, og Vandet løber ligesaa klart af, som det bliver slaget paa; derpaa slaar man noget Vand paa det, for at skylle det af, og tilsidst noget Vand, som er blandet med lidet ukogt blaa Stivelse, og lader saa Brædtet staa i Luften, indtil det bliver tørt. Derefter tager man det overshede Klæde af, og Kniplingerne fra, og stryger samme ret glat og jævnt med et ikke alt for varmt Strygjern. Naar Kniplingerne ere vaskede paa denne Maade, saa seer de ud ligesom de være nye, og saaer ingen Glæde i Bassen. De kan og bleges paa samme Maade, naar man lader dem staa 8 Dage i Luften; men de maae blive siddende under det overshede Klæde, og to gange hver Dag overgynedes med reent Vand, naar det er stærkt Soelfkin. NB. De Kniplinger, som man vil vaske paa samme Maade, maae ikke syes fast til Kammerdug eller Natteldug, men ifkuns heftes med smaa Sting, paa det at de kan desto lettere tages fra, naar de skal vaskes.

